

Kasvatuksen ja koulutuksen lautakunta

KOKOUSAIKA 11.12.2024 klo 17:00

KOKOUSAIKKA kaupungintalo 5. krs, valtuustosali

KÄSITELTÄVÄT ASIAT

Läsnäolijasivu	1
118 § Laillisuus ja päätösvaltaisuus	2
119 § Pöytäkirjan tarkastajat	3
120 § Käsittelyjärjestys	4
121 § Vaikuttamistoimielimen pöytäkirjat ja viranhaltijapäätökset	5
122 § Kasvatuksen ja koulutuksen lautakunnan talouden seuranta 2024	6
- Talouden seuranta 1-10 2024 Kasvatuksen ja koulutuksen lautakunta	7
123 § Kymenlaakson lähisuhdeväkivallan ehkäisyn toimintamalli 2024-2025	9
- Lähisuhdeväkivallan ehkäisyn toimintasuunnitelma 2024-2025	12
124 § Vastaus valtuustoaloitteeseen Kotkan kouluhin yhtenäinen linja puhelinparkkiin oppituntien ajaksi	58
- Kotkan kouluhin yhtenäinen linja puhelinparkkiin oppituntien ajaksi	63
125 § Kaksoistutkinto-opiskelijoille asetettava sisäänpääsyn keskiarvoraja 1.8.2025 alkaen	64
126 § Varhaiskasvatuksen ja opetustoimen vastuualueiden vastaus lausuntopyyntöön Kotkan seudun joukkoliikenteen tavoiteltavasta palvelutasosta 2025–2035	65
127 § Muut asiat	68
Oikaisuvaatimusohjeet ja valitusosoitus	69

KOKOUSAIKA	11.12.2024 klo 17:00–17.51	
KOKOUSAIKKA	kaupungintalo, valtuustosali	
OSALLISTUJAT Päätöksentekijät	Kuusela Marko Ahokas Minna Blomberg Susanna Harkko Mia Kuisma Minni Kuivalainen Joona Pietiläinen Petri Sandelin Benedict Snygg Ilona Tiusanen Kari	puheenjohtaja jäsen ” ” ”, saapui klo 17.10 pykälän 122 ai- kana Mikko Hauhian varajäsen jäsen ” Riikka Kinnusen varajäsen jäsen
Muut osallistujat	Heikkilä Anne Toikka Vesa Liukkonen Raili Puro Mervi Hämäläinen Kai Pirinen Emilia	kaupunginhallituksen edustaja opetustoimenjohtaja varhaiskasvatusjohtaja johdon assistentti, sihteeri raportointisuunnittelija, poistui klo 17.14 pykälän 123 aikana nuorisovaltuuston edustaja
Poissa	Hauhia Mikko Hyytiäinen Alisa Kinnunen Riikka Peltonen Ville Sunila Kai Kurki Anni	puheenjohtaja jäsen ” ” ” nuorisovaltuuston edustaja
ALLEKIRJOITUKSET	Puheenjohtaja Marko Kuusela	Sihteeri Mervi Puro
LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS	Todetaan	Pykälät § 118 - 127
PÖYTÄKIRJAN TARKASTUS	Kotkassa 16.12.2024	
Pöytäkirjan tarkastajat	Petri Pietiläinen	Benedict Sandelin
PÖYTÄKIRJA YLEI- SESTI NÄHTÄVÄNÄ	Yleisessä tietoverkossa: www.kotka.fi/esityslistat 17.12.2024	
	Sihteeri	Mervi Puro

118 § Laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todettiin.

Ei oikaisuvaatimusohjetta (KuntaL 136 §)

Pöytäkirjan tarkastusmerkintä		
-------------------------------	--	--

119 § Pöytäkirjan tarkastajat

Tarkastusvuorossa ovat Alisa Hyytiäinen ja Riikka Kinnunen

Seuraavana vuorossa ovat Minni Kuisma ja Ville Peltonen.

Päätös: Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Petri Pietiläinen ja Benedict Sandelin.

Ei oikaisuvaatimusohjetta (KuntaL 136 §)

Pöytäkirjan tarkastusmerkintä		
-------------------------------	--	--

120 § Käsittelyjärjestys

Hyväksytään listan mukaisena.

Päätös: Hyväksyttiin listan mukaisena.

Ei oikaisuvaatimusohjetta (KuntaL 136 §)

121 § Vaikuttamistoimielimen pöytäkirjat ja viranhaltijapäätökset

Kasko 11.12.2024 § 121

Nuorisovaltuusto

6.11.2024

Nuorisovaltuuston pöytäkirjat ovat katsottavissa
[Nuorisovaltuusto | Kotkan kaupunki](#)

Hallintosäännön 5. luvun 10 §:n mukaan otto-oikeutta viranhaltijapäätöksistä käyttää kaupunginhallituksen ohella se lautakunta, jonka alaisuuteen ao. viranhaltija kuuluu. Kuntalain 92 § määrittää, mistä päätöksistä lautakunta ei voi käyttää otto-oikeutta.

Kasvatuksen ja koulutuksen lautakunnan alaiset viranhaltijat:

- opetustoimenjohtaja
- varhaiskasvatusjohtaja

Edellä mainittujen viranhaltijoiden 13.11.2024 – 10.12.2024 välisenä aikana tekemät viranhaltijapäätökset ovat päätöksentekijöiden katsottavissa Luottamushenkilöportaalissa osoitteessa
<http://luottamushenkilöportaali.kotka.fi>

Esittelijä: opetustoimenjohtaja Vesa Toikka

Ehdotus: Kasvatuksen ja koulutuksen lautakunta toteaa, että edellä mainitut viranhaltijapäätökset ovat olleet lautakunnan nähtävänä sähköisesti luottamushenkilöportaalissa ja että edellä mainitun toimielimen pöytäkirjojen ja viranhaltijoiden päätöspöytäkirjojen johdosta ei käytetä kuntalaissa tarkoitettua otto-oikeutta eikä muutoksenhakuoikeutta.

Päätös: Päätettiin ehdotuksen mukaisesti.

Ei oikaisuvaatimusohjetta (KuntaL 136 §)

Pöytäkirjan tarkastusmerkintä

D/822/02.02.02/2024**122 § Kasvatuksen ja koulutuksen lautakunnan talouden seuranta 2024**

Kasko 11.12.2024 § 122

Valmistelija: Raportointisuunnittelija Kai Hämäläinen, puh. 040 648 4340

Tiivistelmä: Kasvatuksen ja koulutuksen lautakunnan talouden seuranta tammi-lokakuulta 2024, raportti otettu 18.11.2024.

Esittelyteksti: Hallintosäännön mukaan toimielimet seuraavat talouttaan kuukausittain. Kasvatuksen ja koulutuksen lautakunnalle tuodaan tiedoksi talouden toteumatiedot kirjanpidossa suljettujen kausien osalta.

Kasvatuksen ja koulutuksen vastuualueiden talous on toteutunut tammi-lokakuussa hieman talousarviota parempana. Kasvatuksen ja koulutuksen lautakunnan tammi-lokakuun toteutunut ulkoinen toimintakate on seurantahetkellä n. 82,7 % koko vuoden talousarviosta. Vastaavan ajanjakson talousarvio on n. 84,5%. Euromääräisesti toteuman ja budjetin erotus on n. +942 000 €.

Liitteenä tuloslaskelmat.

Liitteet: Talouden seuranta 1-10 2024 kasvatuksen ja koulutuksen lautakunta

Esittelijä: Opetustoimenjohtaja Vesa Toikka

Ehdotus: Kasvatuksen ja koulutuksen lautakunta merkitsee tiedoksi talouden toteuman tammi-lokakuulta 2024.

Päätös: Merkittiin tiedoksi.

Ei oikaisuvaatimusohjetta (KuntaL 136§)

Pöytäkirjan tarkastusmerkintä

KASVATUKSEN JA KOULUTUKSEN LAUTAKUNTA					
	Toteuma 01-10/2024	Toteuma 01-10/2023	Budjetti 2024	Budjetti2024 jäljellä	% Tot. vs Budj.
Myyntituotot	646 168	654 325	808 012	161 845	80,0 %
Maksutuotot	1 129 204	1 267 412	1 574 500	445 296	71,7 %
Tuet ja avustukset	1 714 230	2 644 242	2 350 034	635 804	72,9 %
Muut toimintatuotot	26 340	23 694	95 136	68 797	27,7 %
Valmistus omaan käyttöön	-	-	-	-	
TOIMINTATUOTOT	3 515 942	4 589 672	4 827 683	1 311 741	72,8 %
Henkilöstökulut	- 46 256 142 -	- 46 221 430 -	- 55 323 542 -	- 9 067 400	83,6 %
Palvelujen ostot	- 9 817 289 -	- 10 034 281 -	- 12 341 582 -	- 2 524 294	79,5 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 1 227 496 -	- 1 417 687 -	- 1 530 481 -	- 302 984	80,2 %
Avustukset	- 1 260 334 -	- 1 688 641 -	- 2 094 000 -	- 833 666	60,2 %
Muut toimintakulut	- 32 992 -	- 26 371 -	- 125 602 -	- 92 610	26,3 %
TOIMINTAKULUT	- 58 594 252 -	- 59 388 410 -	- 71 415 207 -	- 12 820 955	82,0 %
ULK. TOIMINTAKATE	- 55 078 311 -	- 54 798 738 -	- 66 587 524 -	- 11 509 214	82,7 %
Sisäiset tuotot	1 261 -	100	- -	1 261	
Sisäiset kulut	- 20 838 884 -	- 20 701 469 -	- 25 864 222 -	- 5 025 338	80,6 %
Sisäiset erät	- 20 837 623 -	- 20 701 569 -	- 25 864 222 -	- 5 026 599	80,6 %
TOIMINTAKATE	- 75 915 934 -	- 75 500 307 -	- 92 451 747 -	- 16 535 813	82,1 %

KASVATUKSEN JA KOULUTUKSEN LTK HALLINTO					
	Toteuma 01-10/2024	Toteuma 01-10/2023	Budjetti 2024	Budjetti2024 jäljellä	% Tot. vs Budj.
Myyntituotot	-	-	-	-	
Maksutuotot	-	-	-	-	
Tuet ja avustukset	-	-	-	-	
Muut toimintatuotot	-	-	-	-	
Valmistus omaan käyttöön	-	-	-	-	
TOIMINTATUOTOT	-	-	-	-	
Henkilöstökulut	- 12 212 -	- 14 635 -	- 55 451 -	- 43 239	22,0 %
Palvelujen ostot	- 3 124 -	- 3 246 -	- 13 692 -	- 10 568	22,8 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 63 -	- -	- 1 000 -	- 937	6,3 %
Avustukset	-	-	-	-	
Muut toimintakulut	-	-	-	-	
TOIMINTAKULUT	- 15 399 -	- 17 881 -	- 70 143 -	- 54 744	22,0 %
ULK. TOIMINTAKATE	- 15 399 -	- 17 881 -	- 70 143 -	- 54 744	22,0 %
Sisäiset tuotot	-	-	-	-	-
Sisäiset kulut	- 6 650 -	- 1 469	-	- 6 650	
Sisäiset erät	- 6 650 -	- 1 469	-	- 6 650	
TOIMINTAKATE	- 22 049 -	- 19 350 -	- 70 143 -	- 48 094	31,4 %

OPETUS					
	Toteuma 01-10/2024	Toteuma 01-10/2023	Budjetti 2024	Budjetti2024 jäljellä	% Tot. vs Budj.
Myyntituotot	555 416	556 535	641 000	85 584	86,6 %
Maksutuotot	441 036	416 753	580 500	139 464	76,0 %
Tuet ja avustukset	1 206 503	1 765 403	1 533 144	326 641	78,7 %
Muut toimintatuotot	25 809	23 285	83 500	57 691	30,9 %
Valmistus omaan käyttöön	-	-	-	-	
TOIMINTATUOTOT	2 228 763	2 761 976	2 838 144	609 381	78,5 %
Henkilöstökulut	- 29 757 892	- 29 533 774	- 35 533 180	- 5 775 288	83,7 %
Palvelujen ostot	- 5 327 242	- 5 601 581	- 6 573 983	- 1 246 741	81,0 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 1 080 910	- 1 255 824	- 1 283 931	- 203 020	84,2 %
Avustukset	- 308 153	- 560 975	- 355 000	- 46 847	86,8 %
Muut toimintakulut	- 32 778	- 24 647	- 60 436	- 27 658	54,2 %
TOIMINTAKULUT	- 36 506 976	- 36 976 801	- 43 806 530	- 7 299 555	83,3 %
ULK. TOIMINTAKATE	- 34 278 213	- 34 214 825	- 40 968 386	- 6 690 174	83,7 %
Sisäiset tuotot	1 261	100	-	1 261	
Sisäiset kulut	- 15 360 052	- 15 322 680	- 19 325 752	- 3 965 699	79,5 %
Sisäiset erät	- 15 358 791	- 15 322 780	- 19 325 752	- 3 966 960	79,5 %
TOIMINTAKATE	- 49 637 004	- 49 537 605	- 60 294 138	- 10 657 134	82,3 %

VARHAISKASVATUS					
	Toteuma 01-10/2024	Toteuma 01-10/2023	Budjetti 2024	Budjetti2024 jäljellä	% Tot. vs Budj.
Myyntituotot	90 752	97 789	167 013	76 261	54,3 %
Maksutuotot	688 169	850 659	994 000	305 831	69,2 %
Tuet ja avustukset	507 727	878 840	816 890	309 163	62,2 %
Muut toimintatuotot	531	409	11 636	11 106	4,6 %
Valmistus omaan käyttöön	-	-	-	-	
TOIMINTATUOTOT	1 287 178	1 827 696	1 989 539	702 361	64,7 %
Henkilöstökulut	- 16 486 038	- 16 673 021	- 19 734 911	- 3 248 874	83,5 %
Palvelujen ostot	- 4 486 922	- 4 429 454	- 5 753 907	- 1 266 985	78,0 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 146 523	- 161 863	- 245 550	- 99 027	59,7 %
Avustukset	- 952 181	- 1 127 666	- 1 739 000	- 786 819	54,8 %
Muut toimintakulut	- 214	- 1 724	- 65 166	- 64 952	0,3 %
TOIMINTAKULUT	- 22 071 877	- 22 393 728	- 27 538 534	- 5 466 657	80,1 %
ULK. TOIMINTAKATE	- 20 784 699	- 20 566 032	- 25 548 995	- 4 764 296	81,4 %
Sisäiset tuotot	-	-	-	-	
Sisäiset kulut	- 5 472 182	- 5 377 320	- 6 538 471	- 1 066 289	83,7 %
Sisäiset erät	- 5 472 182	- 5 377 320	- 6 538 471	- 1 066 289	83,7 %
TOIMINTAKATE	- 26 256 881	- 25 943 352	- 32 087 466	- 5 830 585	81,8 %

D/3965/05.04/2024**123 § Kymenlaakson lähisuhdeväkivallan ehkäisyn toimintamalli 2024-2025**

Hyla 12.11.2025 § 124

Valmistelija: Hyvinvointijohtaja Kati Homanen, puh. 040 352 8947
Ehkäisevän päihde- ja mielenterveystyön koordinaattori
Hanna-Kaisa Lähde, puh. 040 612 7835

Tiivistelmä: Terveiden ja hyvinvointilaitos (THL) on yhdessä AIV:n kanssa antanut kuntiin ja hyvinvointialueille ohjeet lähisuhdeväkivallan vastaisen toiminnan järjestämiseksi. Ohjeet on annettu marraskuussa 2023 tiedoksi hyvinvointilautakunnalle.

Ohjeen mukaan kuntien, kuntayhtymien ja hyvinvointialueiden tulee varmistaa, että rakenteet väkivallan ehkäisyyn sekä uhrien, tekijöiden ja väkivallalle altistuneiden lasten auttamiseksi otetaan jokaisella tasolla käyttöön perustuslain ja kansainvälisten ihmisoikeusvelvoitteiden edellytysten mukaisesti.

Talousvaikutukset ym. Kymenlaakson lähisuhdeväkivallan ehkäisyohjelman laadinta on osa hyvinvointialueiden ja kuntien yhteisiä lakisääteisiä tehtäviä. Kotkan kaupunkistrategiassa se asettuu kokonaisturvallisuuden kärkikaupungin painopisteen alle.

Valtioneuvoston vuonna 2022 tilaaman selvityksen mukaan lähisuhdeväkivaltalta lisää kustannuksia noin 150 miljoonaa euroa vuodessa, kun mukaan luetaan sosiaali- ja terveystyöpalveluista, poliisin toiminnasta, oikeuslaitoksen toiminnasta ja työpoissaoloista yms. Koituvat kustannukset. Painopisteenä tulisi olla ilmiön tunnistaminen, varhainen puuttuminen ja ennaltaehkäisevä työ.

Esittelyteksti: Suomen perustuslaki ja kansainväliset ihmisoikeussopimusvelvoitteet edellyttävät julkiselta vallalta aktiivisia toimia yksilöiden suojelemiseksi väkivallalta. Oikeus väkivallattomaan elämään on jokaiselle kuuluva perusoikeus.

Kunnat ja hyvinvointialueet vastaavat omalla toimialallaan hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisestä sekä lähisuhdeväkivallan suunnitelmallisesta ehkäisemisestä.

Sekä kunnissa, että hyvinvointialueella tulee nimetä väkivallan ehkäisyn koordinaattori tai vastuhenkilö. Kotkan kaupungilla ehkäisevän lähisuhdeväkivaltatyön toteuttaminen on osa hyvinvoinnin ja työllisyyden vastuualueella tehtävää työtä ja käytännössä se on määritelty osaksi ehkäisevän päihde- ja mielenterveystyön koordinaattorin toimea.

Kunnassa vastuuhenkilön tehtäviin kuuluu huolehtia siitä, että lähisuhdeväkivallan ehkäisy huomioidaan kunnan hyvinvointi- ja

Pöytäkirjan tarkastusmerkintä

turvallisuussuunnittelussa sekä hyvinvointialueen ja kunnan välisessä yhdyspintatyössä sekä vuotuisissa neuvotteluissa.

Kymenlaakson hyvinvointialueella tämän työn edistämiseen on nimetty lähi- ja perhesuhdeväkivallan ehkäisyn projektikoordinaattori, jonka tehtäviin on kuulunut koota kuntien, viranomaisten ja järjestöjen ehkäisevän väkivaltatyön maakunnallinen verkosto, jonka yhteistyöllä on laadittu Kymenlaakson ensimmäinen yhteinen lähisuhdeväkivallan ehkäisyn toimintasuunnitelma 2024–2025. Toimintasuunnitelmaa on valmisteltu vuoden 2024 alusta saakka ja se on käsitelty Kymenlaakson hyvinvointialueen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnassa 12.9.2024. Kotkan kaupunkia valmistelutyöryhmässä on edustanut ehkäisevän päihde- ja mielenterveystyön koordinaattori.

Toimintasuunnitelmassa on kuvattu keskeiset toimintaa ohjaavat lait, strategiat ja ohjelmat. Se sisältää väkivallan määrittelyt ja kuvauksen millaisia väkivaltailmiöitä Kymenlaaksossa on erityisesti esillä. Lisäksi suunnitelmassa on kuvattuna ne toimijat ja toiminnan rakenteet, miten Kymenlaaksossa ehkäisevää väkivaltatyötä tehdään ja edistetään. Suunnitelmaan on listattu ne toimenpiteet, joita yhdessä edistämme 2024–2025. Toimenpiteet ja tavoitteet on esitelty liitteen sivuilla 41–43.

Kuntia koskevia keskeisiä tavoitteita ovat:

- jokaiseen kuntaan nimetään väkivallan ehkäisytystä vastaava toimielin ja vastuutaho/ toimihenkilö
- jokaiseen kuntaan on koulutettu avainhenkilö
- jokaisessa kunnassa osallistutaan puheeksi oton koulutuksiin (varhaiskasvatus, opetustoimi, nuorisotoimi, hyvinvointiliikunta jne.)
- väkivallan ehkäisy ja turvallisuus näkyy kuntien verkkosivuilla
- kiusaaminen ja väkivallan ehkäisyn toimintamallin mukaisia toimia toteutetaan (varhaiskasvatus ja koulut)
- kunnat osallistuvat viestintään ja tiedotukseen väkivallan vastaisesta työstä ja väkivaltailmiöistä
- kuntien edustajat ovat mukana rikosseuraamusasiakkaiden ja heidän läheistensä kanssa työskentelevien verkostossa

Kunnissa toteutetaan ja seurataan Kymenlaakson arjen turvallisuussuunnitelman 2024–2025 toimenpiteitä, sekä toteutettavien turvallisuuskyselyiden tuloksia. Kyselyyn sisältyy myös lähisuhdeväkivaltaan liittyviä kysymyksiä.

Toimenpiteiden toteutumisesta raportoidaan hyvinvointialueen ja kuntien päättäjiä.

Liitteet:

Kymenlaakson lähisuhdeväkivallan ehkäisyn toimintasuunnitelma 2024–2025

Esittelijä:

Hyvinvointijohtaja Kati Homanen

Pöytäkirjan tarkastusmerkintä

Ehdotus: Hyvinvointilautakunta hyväksyy toimintasuunnitelman osaltaan Kotkan kaupungissa toteutettavaksi ja lähettää sen edelleen Kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi, sekä tiedoksi kasvatuksen ja koulutuksen lautakunnalle

Päätös: Hyväksyttiin ehdotuksen mukaisesti ja lähettää sen edelleen kaupunginhallitukselle hyväksyttäväksi sekä tiedoksi kasvatuksen ja koulutuksen lautakunnalle.

Kasko 11.12.2024 § 123

Valmistelija: Tukipalveluiden suunnittelija Anne Suolanen, puh. 040 707 6981

Esittelyteksti: Kotkan kaupungilla ehkäisevän lähisuhdeväkivaltatyön toteuttaminen on osa hyvinvoinnin ja työllisyyden vastuualueella tehtävää työtä ja käytännössä se on määritelty osaksi ehkäisevän päihde- ja mielenterveyshuollon koordinaattorin toimea.

Kunnassa vastuuhenkilön tehtäviin kuuluu huolehtia siitä, että lähisuhdeväkivallan ehkäisy huomioidaan kunnan hyvinvointi- ja turvallisuussuunnittelussa sekä hyvinvointialueen ja kunnan välisessä yhdyspintatyössä sekä vuotuisissa neuvotteluissa.

Kymenlaakson hyvinvointialueella tämän työn edistämiseen on nimetty lähi- ja perhesuhdeväkivallan ehkäisyn projektikoordinaattori, jonka tehtäviin on kuulunut koota kuntien, viranomaisten ja järjestöjen ehkäisevän väkivaltatyön maakunnallinen verkosto, jonka yhteistyöllä on laadittu Kymenlaakson ensimmäinen yhteinen lähisuhdeväkivallan ehkäisyn toimintasuunnitelma 2024–2025. Toimintasuunnitelmaa on valmisteltu vuoden 2024 alusta saakka ja se on käsitelty Kymenlaakson hyvinvointialueen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnassa 12.9.2024.

Hyvinvointilautakunta on 12.11.2024 hyväksynyt toimintasuunnitelman osaltaan Kotkan kaupungissa toteutettavaksi ja lähettänyt sen edelleen Kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi, sekä tiedoksi kasvatuksen ja koulutuksen lautakunnalle

Liitteet: Kymenlaakson lähisuhdeväkivallan ehkäisyn toimintasuunnitelma 2024–2025

Esittelijä: Opetustoimenjohtaja Vesa Toikka

Ehdotus: Kasvatuksen ja koulutuksen lautakunta merkitsee asian tiedoksi.

Päätös: Merkittiin tiedoksi.

Ei oikaisuvaatimusohjetta (Kuntal 136 §)

Pöytäkirjan tarkastusmerkintä

Lähisuhdeväkivallan ehkäisyn toimintasuunnitelma 2024-2025

Laatija Lähisuhdeväkivallan ehkäisytyöryhmä

Euroopan unionin
rahoittama
NextGenerationEU

Sisällysluettelo

1. Johdanto
2. Perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyn malli Kymenlaaksossa
3. Perhe- ja lähisuhdeväkivallan tilannekuva Kymenlaaksossa
4. Perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyn toimenpiteet 2024-2025
5. Lähteet ja taustamateriaali

Johdanto

Määritelmät

Väkivallan ilmenemismuodot

Lähisuhdeväkivallan vaikutukset

Lainsäädäntö ja kansainväliset sopimukset

Euroopan unionin
rahoittama
NextGenerationEU

19.9.2024 3

Johdanto

- Hyvinvointialueiden velvoite ehkäistä väkivaltaa perustuu Suomea velvoittaviin kansainvälisiin ihmisoikeussopimuksiin sekä perustuslakiin - perustuslain 22 §:n mukaan perus- ja ihmisoikeuksien toteuttamisvastuu on julkisella vallalla
- Hyvinvointialueiden on vastattava hyvinvoinnin ja terveyden sekä turvallisuuden edistämisestä alueellaan silloin, kun edistämistehtävä liittyy sen lakisääteiseen järjestämistehtävään, eli sosiaali- ja terveydenhuoltoon sekä pelastustoimeen (THL 2022)
- Sosiaali- ja terveydenhuollon asiantuntemus ja palvelut ovat tärkeä osa hyvinvointialueen väestön hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen kokonaisuutta

Johdanto

- Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen on monialaista työtä. Sitä koskevaa sääntelyä on sosiaali- ja terveystalvelujen järjestämislain lisäksi useissa muissakin laeissa. Lakeja esitellään tässä asiakirjassa myöhemmin [dioissa 20 ja 21](#).
- Kuntien ja hyvinvointialueiden tulee lain mukaan seurata asukkaittensa terveyttä ja hyvinvointia ja niihin vaikuttavia tekijöitä väestöryhmittäin ja laatia näistä valtuustolle hyvinvointikertomus valtuustokausittain sekä määritellä seurannan indikaattorit ([Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä](#) 7§)

Johdanto

- Turvallisuuden edistämisen osalta on tärkeää, että jokaiselle hyvinvointialueelle on nimetty lähisuhdeväkivallan ehkäisytyöryhmä, osana hyvinvointialueen hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen kokonaisuutta
- Lähisuhdeväkivallan ehkäisytyöryhmän tehtävänä on
 - Lähisuhdeväkivallan vastaisten toimenpiteiden suunnittelu
 - Suunnitelman ja toimenpiteiden kehittäminen
 - Toimenpiteiden seuranta
- Lähisuhdeväkivallan ehkäisyn toimintasuunnitelma 2024-2025 on laadittu Lähisuhdeväkivallan ehkäisytyöryhmän yhteistyöllä ja se on ensimmäinen laatuaan
- Uusi toimintasuunnitelma tehdään uudelle strategiakaudelle

Suomen perustuslain 7 §:n mukaan jokaisella on oikeus henkilökohtaiseen turvallisuuteen ja koskemattomuuteen.

Määritelmät

Väkivallalla tarkoitetaan

- *"vallan, kontrollin tai fyysisen voiman tahallista käyttöä tai sillä uhkaamista siten, että tämä kohdistuu toiseen ihmiseen tai ihmisryhmään ja että tämä johtaa tai voi johtaa fyysisen tai psyykkisen vamman syntymiseen, kehityksen häiriytymiseen, perustarpeiden tyydyttymättä jäämiseen tai kuolemaan"* (WHO).

Lähisuhdeväkivallalla tarkoitetaan

- väkivaltaa, jonka tekijä ja kohde ovat tai ovat olleet keskenään läheisessä suhteessa. Lähisuhdeväkivalta voi kohdistua henkilön nykyiseen tai entiseen kumppaniin, lapseen, lähisukulaiseen tai muuhun läheiseen. (THL 2022)

Määritelmät

Väkivallasta puhuttaessa käytetään erilaisia termejä (epäilty, uhri, tekijä, kokija, todistaja jne.) kuvaamaan osapuolten rooleja väkivaltatilanteessa. Lähisuhdeväkivallan dynamiikkaan voi liittyä vastavuoroisuutta, jolloin yksilö voi olla sekä väkivallan tekijä, kokija ja väkivallalle altistunut henkilö.

Tässä asiakirjassa väkivallan

- **Tekijällä** tarkoitetaan henkilöä, joka on käyttänyt väkivaltaa toista ihmistä kohtaan
- **Kokijalla** tai **uhrilla** tarkoitetaan henkilöä, johon väkivalta on kohdistunut
- **Altistuneella** tarkoitetaan henkilöä/henkilöitä, jotka joutuvat elämäänsä väkivaltaisessa ympäristössä tai kokemaan lähisuhteissaan väkivallan pelkoa tai seurauksia

Väkivallan ilmenemismuotojen kuvauksessa on käytetty [Väkivaltakäsitteiden sanastoa](#) (THL 2020)

Määritelmät ja väkivallan ilmenemismuodot

Lähisuhdeväkivalta

- **Perheväkivalta** on lähisuhdeväkivaltaa, joka kohdistuu saman perheen jäseneen
- **Parisuhdeväkivalta** on lähisuhdeväkivaltaa, joka kohdistuu henkilön seurustelukumppaniin tai nykyiseen tai entiseen puolisoon
- **Seurusteluväkivalta** on lähisuhdeväkivaltaa, mikä esiintyy nuorten välisissä suhteissa. Seurusteluväkivalta on luonteeltaan erilaista kuin aikuisten välinen parisuhdeväkivalta, vaikka niissä onkin samoja piirteitä. Erityisen eron tekee se, että nuorella on vielä keskeneräiset emotionaaliset ja kognitiiviset taidot. Nuori ei välttämättä hahmota, mikä on seurustelusuhteessa toivottavaa ja sallittua, koska hänellä ei ole vielä sosiaalisissa suhteissa aikuistaitoja.

Väkivallan ilmenemismuodot

- **Kaltoinkohtelu** on väkivaltaa, missä väkivalta ilmenee vastuu-, luottamus- tai valtasuhteessa heikommassa asemassa olevaa henkilöä, esim. lasta tai vanhusta kohtaan
- **Laiminlyönti** on väkivaltaa, jossa henkilö tai henkilöryhmä jätetään vaille hoitoa, apua, huolenpitoa tai muuta perustarpeiden tyydyttämistä tilanteissa, joissa hän on näistä riippuvainen
- **Altistuminen** tarkoitetaan tilannetta, jossa henkilö tai henkilöryhmä joutuu elämään väkivaltaisessa ympäristössä tai kokemaan lähisuhteissaan väkivallan pelkoa tai seurauksia

Väkivallan ilmenemismuodot

- **Fyysinen väkivalta** on väkivaltaa, joka ilmenee henkilön ruumiillisen koskemattomuuden tahallisen loukkauksena.
- **Henkinen väkivalta** on väkivaltaa, joka ilmenee henkilön psyykkisen hyvinvoinnin tahallisen vahingoittamisena. Henkinen väkivalta voi ilmetä esimerkiksi toisen alistamisena, eristämisenä tai kontrollointina.
- **Taloudellinen väkivalta** on väkivaltaa, joka ilmenee henkilön taloudellisiin asioihin liittyvän itsemääräämisen tahallisen loukkaamisena tai rajoittamisena.
- **Vaino** on henkistä väkivaltaa, jossa henkilössä tai henkilöryhmässä aiheutetaan pelkoa tai ahdistusta toistuvasti ja tahallisesti uhkaamalla, seuraamalla, tarkkailulla tai muulla näihin rinnastettavalla toiminnalla.
- **Seksuaalinen väkivalta ja seksuaaliväkivalta** on väkivaltaa, joka ilmenee henkilön seksuaalisen koskemattomuuden tai itsemääräämisoikeuden tahallisen loukkauksena.
- **Lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö on lapsen kohdistuvaa seksuaalista väkivaltaa.** Lasta käytetään häntä vanhemman henkilön seksuaalisiin tarpeisiin tai tarpeeseen alistaa tai satuttaa lasta. Lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö on käsitteenä ongelmallinen, koska teot ovat lapsille aina väkivaltaa. Teoissa on erityistä lapsen ja tekijän ikäero sekä lapsen kehitysvaihe.
- **Kemiallinen väkivalta** on väkivaltaa, joka ilmenee henkilön fyysisen tai psyykkisen hyvinvoinnin tahallisen vahingoittamisena lääkkeillä, päihteillä, kemikaaleilla, liuottimilla tai muilla vastaavilla aineilla

Väkivallan ilmenemismuodot

- **Välineellinen väkivalta ja instrumentaalinen väkivalta** on henkistä väkivaltaa, joka ilmenee henkilön läheisiin tai omaisuuteen kohdistuvana harkittuna vahingontekona jonkin tavoitteen saavuttamiseksi.
 - Esimerkiksi toisen henkilön omaisuuden tuhoamista tai kotieläinten vahingoittamista siten, että sillä tavoitellaan esimerkiksi kohteena olevan henkilön kärsimystä, toiminnan kontrollointia tai toimintamahdollisuuksien rajoittamista.
- **Kulttuuriin liittyvä väkivalta** on väkivaltaa, jossa kulttuuriin sidoksissa olevalla haitallisella käytännöllä tahallisesti loukataan tai rajoitetaan henkilön tai henkilöryhmän itsemääräämisoikeutta tai koskemattomuutta. Esimerkiksi naisten sukuelinten silpominen, pakkoavioliitto ja yhteisön ulkopuolelle sulkeminen.
- **Uskontoon liittyvä väkivalta** on kulttuuriin liittyvän väkivallan osa-alue, jossa uskontoon sidoksissa olevalla haitallisella käytännöllä tahallisesti loukataan tai rajoitetaan henkilön tai henkilöryhmän itsemääräämisoikeutta tai koskemattomuutta.
- **Kunniaan liittyvä väkivalta** on kulttuuriin liittyvää väkivaltaa, joka ilmenee henkilön tai henkilöryhmän psyykkisenä painostuksena tai fyysisenä voimankäyttönä tilanteessa, jossa henkilöä tai henkilöryhmää epäillään yhteisöllisten siveysperiaatteiden loukkaamisesta.

Kymenlaaksossa huolta herättävät lähisuhdeväkivallan muodot ja ilmiöt

- Lähisuhdeväkivallan ehkäisytyöryhmässä esitettyjen asiantuntijapuheenvuorojen, työryhmässä käydyn keskustelun ja tilastotiedon pohjalta on syntynyt käsitys Kymenlaaksossa huolta herättävistä lähisuhdeväkivallan muodoista ja ilmiöistä.
- Lähisuhdeväkivallan tilannekuva osioon on kerätty tilastotietoa lähisuhdeväkivaltaan liittyvästä aineistosta ([dia 29](#))
- Lähisuhdeväkivalta ja sen seuraukset aiheuttavat inhimillisen kärsimyksen lisäksi
 - Kustannuksia terveys-, sosiaali- ja oikeuspalveluissa
 - Lisäävät ahdistusoireita ja masennusta eri ikäryhmissä
 - Lisäävät sairauspoissaoloja ja työkyvyttömyyttä
 - Aiheuttavat ja ylläpitävät päihdeongelmia sekä lisäävät väkivaltaista ja itsetuhoista käyttäytymistä

Kymenlaaksossa huolta herättävät lähisuhdeväkivallan muodot ja ilmiöt

- **Lasten ja nuorten välinen väkivalta** voi olla esimerkiksi fyysistä, henkistä, seksuaalista, sosiaalista ja digitaalista väkivaltaa. Väkivaltaa voi tapahtua esimerkiksi koulussa, harrastuksissa ja sosiaalisessa mediassa
 - Koulukiusaaminen on terminä haasteellinen, koska kiusaaminen on usein monimuotoista väkivaltaa (katso väkivallan määritelmä ja ilmenemismuodot)
 - Lasten ja nuorten välinen väkivalta ei ole välttämättä lähisuhdeväkivaltaa määritelmän varsinaisessa tarkoituksessa.
 - Lasten ja nuorten välinen väkivalta on riskitekijä minkä on havaittu altistavan väkivaltaiselle käyttäytymiselle tai väkivallan kokemiselle myöhemmin aikuisuudessa.
- **Eron jälkeinen väkivalta** voi olla esimerkiksi lapsen kaltoinkohtelua, erityyppisiä väkivallan muotoja tai väkivallan uhkaa, vainoa, vieraannuttamista ja seksuaalirikosepäilyjä sekä perättömien lastensuojeluilmoitusten tai rikosilmoitusten tekoa.
 - Pitkittynyt erotilanne itsessään on riski lapsen hyvinvoinnille, mielenterveydelle ja kehitykselle ilman varsinaista väkivaltaa tai sen uhkaakin.
 - Erotilanne on monimutkainen ja kompleksinen ilmiö, joka on haastava myös ammattilaisille. Vaativat erotilanteet edellyttävät ammattilaisilta vahvaa asiantuntemusta ja osaamista.
 - Vaativiin erotilanteisiin liittyy kohonnut perhesurman riski.

Kymenlaaksossa huolta herättävät lähisuhdeväkivallan muodot ja ilmiöt

- **Digitaalinen väkivalta** on henkistä väkivaltaa millä pyritään henkilön psyykkisen hyvinvoinnin tahalliseen vahingoittamiseen. Digitaalisen väkivallan kohteena voivat olla kaiken ikäiset ihmiset. Se voi tapahtua teknologian välityksellä ja olla muodoltaan esimerkiksi vainoamista, häirintää, häpäisemistä, uhkailua, seuraamista, paikantamista ja muuta vastaavaa toimintaa. Digitaalinen väkivalta voi olla myös
 - Sähköpostin, sosiaalisen median tilien ja pankkitunnusten oikeudetonta käyttämistä
 - Jatkuvaa puheluilla ja viesteillä häiritsemistä
 - Jatkuvasti tavoitettavissa olemisen vaatimista
 - Teknologiavälitteistä väkivaltaa, kuten paikantimen asentamista esimerkiksi autoon ilman lupaa
- **Uusi seksuaalirikoslainsäädäntö** tuli voimaan 1.1.2023. Se vahvistaa jokaisen seksuaalista itsemääräämisoikeutta ja henkilökohtaisen koskemattomuuden suojaa. Uudessa laissa on keskeistä rikoksen uhrin oma tahto.
 - **Seksuaalinen ahdistelu** voi olla esimerkiksi sanallista, viestin tai kuvan lähettämistä tai esittämistä, kuvan ottamista tai itsensä paljastamista.
 - **Seksuaalisen kuvan luvaton levittäminen**
 - Kuvaa ja videota tai muuta kuvatallennetta ei saa esittää tai levittää siten, että se loukkaa olennaisesti toisen seksuaalista itsemääräämisoikeutta
 - Teko on rikos riippumatta siitä, onko kuva otettu siinä esiintyvän suostumuksella vai ei

Kymenlaaksossa huolta herättävät lähisuhdeväkivallan muodot ja ilmiöt

- **Ikääntyneisiin ihmisiin kohdistunut väkivalta** voi olla muodoltaan esimerkiksi
 - Fyysistä
 - Henkistä
 - Taloudellista
 - Seksuaalista väkivaltaa
- Väkivalta voi olla myös kaltoinkohtelua ja hoidon laiminlyöntiä, jolloin väkivaltaan liittyy valta-aseman väärinkäyttöä. Väkivallan tekijä voi olla puoliso, kumppani, oma lapsi tai lapsen lapsi tai muu tuttu ihminen kotona tai laitoksessa.
- Ikääntyneisiin ihmisiin kohdistuva väkivalta jää helposti piiloon. Ikääntyneisiin ihmisiin kohdistuvan väkivallan riskitekijöitä ovat:
 - Ikäihmisen, hänen puolisonsa tai muun läheisensä toimintakykyä ja elämänhallintaa heikentävät sairaudet
 - Ikäihmisen, hänen puolisonsa tai muun läheisensä alkoholin tai päihteiden väärinkäyttö
 - Hoitajan tai hoidosta vastuussa olevan henkilön uupuminen, tietämättömyys ja osaamattomuus
 - Taloudellinen tai asumiseen liittyvä riippuvuus

Lähisuhdeväkivallan vaikutuksia ovat

- **Lapsuusajan haitalliset kokemukset**
 - Lapseen kohdistunut fyysinen, henkinen ja seksuaalinen väkivalta
 - Altistuminen vanhempien väliselle väkivallalle
 - Vanhempien päihdeongelmat, mielenterveysongelmat, eroriidat sekä vanhempien menettäminen
- **Fyysiset vammat**
 - Mustelmat, murtumat, naarmut ja hiertymät
 - Aivovammat
 - Palovammat ja silmävammat
- **Psyykkiset eli tunne-elämään ja käyttäytymiseen liittyvät ongelmat kuten**
 - Masennus, ahdistuneisuus, syömis- ja unihäiriöt
 - Yliaktiivisuus tai korostuneet häpeän tai syyllisyyden tunteet
- **Seksuaaliterveyteen liittyviä ongelmia ovat esimerkiksi**
 - Sukupuolitaudit
 - Ei-toivottu raskaus
 - Erilaiset vaikutukset seksuaalielämään
- **Pitkäaikaisia seurauksia voivat olla**
 - Toksinen stressi
 - Posttraumaattinen stressihäiriö
 - Pelkotilat
 - Paniikkihäiriö
 - Psykosomaattiset häiriöt
 - Alkoholin tai huumeiden väärinkäyttö
 - Itsetuhoinen tai väkivaltainen käyttäytyminen

Vaikutukset voivat näkyä potilas- ja asiakastyössä

Väkivallalle altistuminen voi vaikuttaa muun muassa tunteiden säätelyyn, vireystilaan ja sen säätelyyn sekä muistiin.

Väkivallalle altistuneen ihmisen oireet saattavat vaikeuttaa väkivaltaisen tapahtuman käsittelyä. Ammattilaisten on hyvä tunnistaa väkivallan aiheuttamia psyykkisiä seurauksia.

Näitä oireita ovat muun muassa

- Tapahtuneeseen nähden luonnoton tyyneys ja välinpitämättömyys
- Muistikatkokset
- Tapahtuneen kieltäminen, lamaannus ja alistuva käyttäytyminen tai toisaalta vihamielinen ja kiihtynyt käytös
- Tapahtuneesta kerrotun tarinan muuttuminen sitä mukaa kun asiat palaavat mieleen

Ihmisoikeussopimukset sitovat valtiota Suomessa lain tasolla ja ne velvoittavat panemaan normit täytäntöön.

Rikoslaki

Virallisen syytteen alaiset rikokset:

- **Lähisuhteessa tapahtunut** lieväkin pahoinpitely on ollut virallisen syytteen alainen vuodesta 2011, (RL 21 luku 16 §) sellaisessa tilanteessa, kun teko on kohdistunut mm.
 - Lapseen (alle 18 v.) tai
 - Tekijän aviopuolisoon tai entiseen aviopuolisoon, sisarukseen tai sukulaiseen (suoraan ylenevä tai aleneva polvi) taikka henkilöön, joka asuu tai on asunut tekijän kanssa yhteistaloudessa tai on tai on ollut muuten näihin rinnastettavan henkilökohtaisen suhteen takia hänelle läheinen
- Poliisi tutkii rikoksen, vaikka uhri ei vaadi tekijälle rangaistusta
- Virallisen syytteen alaisia rikoksia ovat useat vakavat rikokset kuten pahoinpitely tai raiskaus

Keskeiset lait ja kansainväliset lain tasolla olevat sopimukset

- [Rikoslaki 21 luku](#) (16 § syyteoikeudesta lähisuhdeväkivalta-asioissa)
- [Sosiaalihuoltolaki](#) (11 § sosiaalipalvelut ja 35 § ilmoitusvelvollisuus sosiaalihuoltoon)
- [Terveystenhuoltolaki](#) (2 §, 53a § sosiaalihuollon tarpeen arviointi ja 70 §)
- [Lastensuojelulaki](#) (25 § ilmoitusvelvollisuus)
- [Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista](#) (25 § ilmoitusvelvollisuus)
- [Istanbulin sopimus](#)
- [Lanzaroten sopimus](#)
- [YK:n lastenoikeuksien yleissopimus](#)
- [YK:n kaikkinaisen naisten syrjinnän poistamista koskeva yleissopimus](#)
- [Uhridirektiivi \(2012\) koskee rikoksen uhrien oikeuksia, tukea ja suojelua](#)
- [EU direktiivi \(2024\) naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjumisesta](#)

Ihmisoikeussopimukset

- **Istanbulin sopimus** (lain tasolla vuodesta 2015)
 - Euroopan Neuvoston yleissopimus naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta).
 - Kattaa kaikki naisiin kohdistuvan väkivallan muodot.
 - Kiinnittää erityistä huomiota naisiin ja tyttöihin sukupuoleen perustuvan väkivallan uhreina.
- **Lanzaroten sopimus** (Suomessa 2011)
 - Euroopan neuvoston yleissopimus lasten suojelemisesta seksuaalista riistoa ja seksuaalista hyväksikäyttöä vastaan
- **YK:n Lapsen oikeuksien sopimus** (lain tasolla vuodesta 1991):
 - Art. 19 edellyttää lasten suojelemista kaikelta ruumiilliselta ja henkiseltä väkivallalta aktiivisin toimin
 - Lapsen oikeus väkivallattomaan ja turvalliseen elämään on lapsen tärkeimpiä oikeuksia
- **CEDAW-sopimus** (ratifioitu 1985)
 - YK:n Kaikkinaisen naisten syrjinnän poistamista koskeva yleissopimus
 - Naisiin kohdistuva väkivalta on yksi naisten syrjinnän muoto ja ihmisoikeuskysymys.

Perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyyn malli Kymenlaaksossa

Monialainen perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyyn koordinaatiomalli

Perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyyn ja tunnistamisen malli

Euroopan unionin
rahoittama
NextGenerationEU

Väkivallasta tulee kysyä kaikilta asiakkailta sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa.

Perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyn malli Kymenlaaksossa

Malli koostuu kahdesta kokonaisuudesta, joihin kuuluu omat tavoitteensa ja toimenpiteensä. Perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyn mallin kokonaisuudet ovat:

- Monialainen perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyn koordinaatiomalli
 - Keskittyy rakenteisiin, poikkihallinnolliseen ja monialaiseen yhteistyöhön, sekä väkivallan ehkäisyn koordinaatioon
- Perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyn ja tunnistamisen malli
 - Sisältää kaksi kohderyhmää ja heille suunnatut omat tavoitteensa ja toimenpiteensä
 - Kuntalaisten tietoisuuden lisääminen riskitekijöistä ja suojaavista tekijöistä
 - Asiakastyötä tekevien ammattilaisten osaamisen vahvistaminen ja tietoisuuden lisääminen

Monialainen perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyn koordinaatiomalli

Perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyn projektikoordinaattori

- Koordinoi lähisuhdeväkivallan ehkäisytyöryhmän toimintaa
- Vastaa koordinaatiomallin ja perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyn kehittämisestä
- Vastaa väkivallan vastaisen työn koordinaattorin tehtävän sisällön kuvaamisesta
- Vastaa avainhenkilömallin pilotoinnista ja jalkauttamisesta alueella

Lähisuhdeväkivallan ehkäisytyöryhmä

- Luo alueellisen lähisuhdeväkivallan tilannekuvan, mikä perustuu valittuihin tilastoihin sekä indikaattoreihin
- Laatii lähisuhdeväkivallan ehkäisyn toimintasuunnitelman, toimenpiteet ja vastaa toteutuksen seurannasta
- Raportoi vuosittain osana alueellisen hyvinvointikertomuksen raportointia

Lähisuhdeväkivallan ehkäisytyöryhmä

- Kymenlaakson hyvinvointialueen Strategia- ja integraatiopalvelujen johtoryhmä teki loppuvuodesta 2023 päätöksen Lähisuhdeväkivallan ehkäisytyöryhmän perustamisesta
- Strategia- ja integraatiopalvelujen johtoryhmä pyysi Kymenlaakson hyvinvointialueen toimialoja nimeämään edustajansa ja varajäsenensä työryhmän jäseniksi
- Edustajia pyydettiin lisäksi väkivaltatyöhön liittyviltä sidosryhmiltä mm. kunnista, viranomaisista ja järjestöistä
- Lähisuhdeväkivallan ehkäisytyöryhmä piti järjestäytymiskokouksen joulukuussa 2023 ja aloitti toimintansa vuoden alusta 2024

Tehtävä	Toimiala
Puheenjohtaja Projektikoordinaattori	Perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisy
Sihteeri Johtava sosiaalityöntekijä	Turvakoti Villa Jensen
Palotarkastaja	Pelastustoimi
Vastuualuejohtaja	Perhekeskuksen terveystyö
Palveluesimies	Psykiatriset ja päihdepalvelut
Johtava sosiaalityöntekijä	Perheiden sosiaalityö Pohjois-Kymenlaakso, alkutiimi
Johtava sosiaalityöntekijä	Ikäihmisten sosiaalipalvelut/Ikääntyneiden sosiaalityö
Johtava sosiaalityöntekijä	Vammaispalvelut
Vastaava väkivaltatyöntekijä	Väkivaltatyön palvelukeskus Pysäkki
Rikoskomisario	Kaakkois-Suomen poliisi
Toiminnanohjaaja	RIKU Kymenlaakson palvelupiste
Sovitteluohjaaja	Kymi-Saimaan sovittelutoimisto
Hyvinvointikoordinaattori	Haminan kaupunki
Ehkäisevän mielenterveys- ja päihdetyön koordinaattori	Ehkäisevä päihde- ja mielenterveystyö, Kouvola
Rikosseuraamuskesimies	Kaakkois-Suomen yhdyskuntaseuraamustoimisto
Ehkäisevän mielenterveys- ja päihdetyön koordinaattori	Ehkäisevä päihde- ja mielenterveystyö, Kotka

Alueellinen perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyn ja tunnistamisen malli

Ammattilaisten osaamisen vahvistaminen ja tietoisuuden lisääminen

- Pilotoidaan ja otetaan käyttöön Avainhenkilömalli
- Avainhenkilömallissa koulutetaan hyvinvointialueen, kuntien ja järjestöjen ammattilaisia väkivaltatyön osaajiksi omiin yksikköihinsä
- Mallin keskiössä on ammattilaisten osaamisen vahvistaminen ottamaan väkivalta puheeksi, tunnistamaan ja auttamaan väkivallan osapuolia ja ohjaamaan tarvittaviin palveluihin

Kuntalaisten tietoisuuden lisääminen riskitekijöistä ja suojaavista tekijöistä

- Monikanavainen suora viestintä kaikenikäisille kuntalaisille, minkä tavoitteena on tietoisuuden lisääminen ja asenteisiin vaikuttaminen
- Keinoja ovat esimerkiksi hyvinvointialueen, kuntien, järjestöjen ja viranomaisten verkkosivut sekä yleisötilaisuudet, koulutukset, erilaiset infotilaisuudet ja kampanjat

Lähisuhdeväkivallan tilannekuva Kymenlaaksossa

Tilastot vuodelta 2023

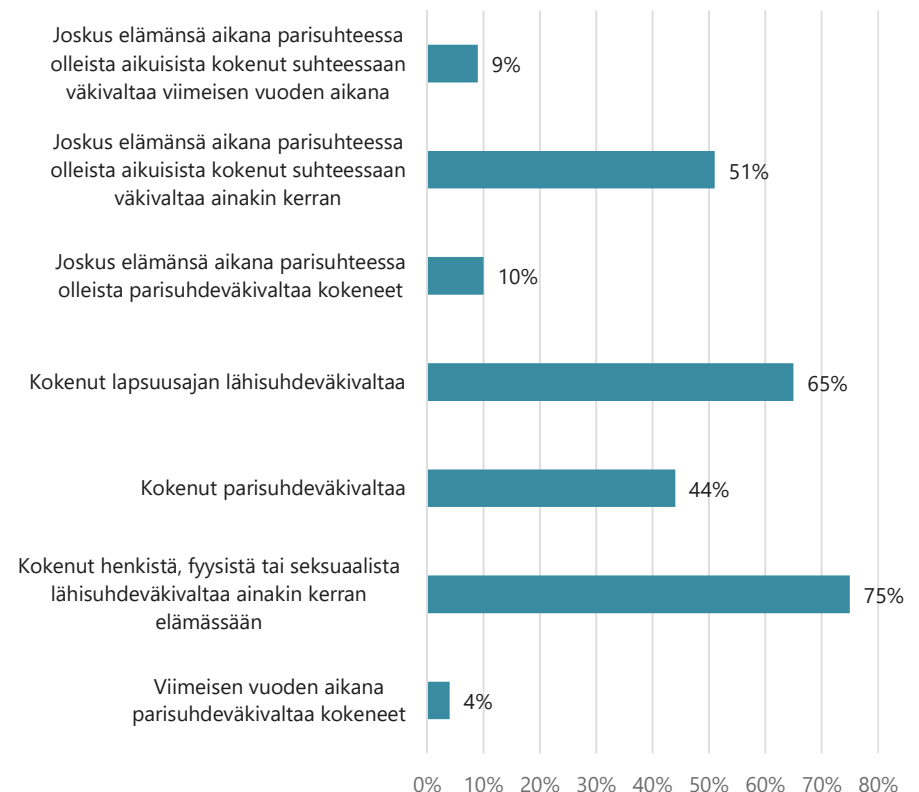
Euroopan unionin
rahoittama
NextGenerationEU

19.9.2024 29

Lähisuhdeväkivalta lisää kustannuksia sote- ja oikeudellisissa palveluissa ([Siltala ym., 2022](#))

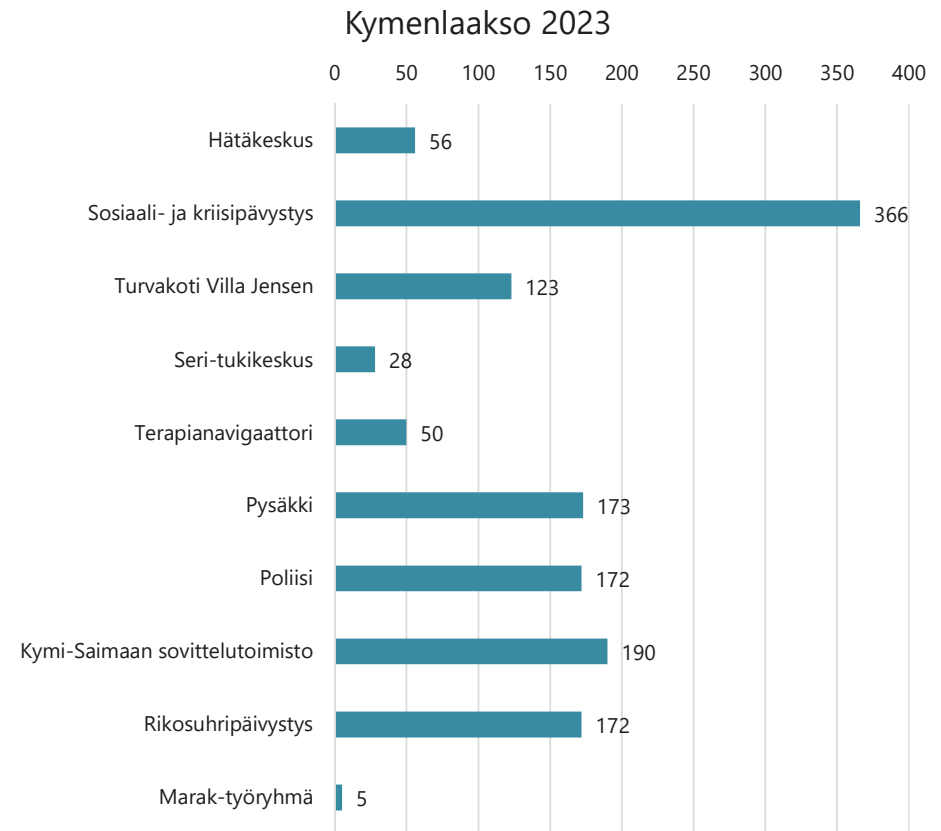
- Tutkimuksen mukaan keskimääräinen lisäkustannus *terveydenhuollolle* per lähisuhdeväkivaltaa kokenut henkilö on 1 024 euroa vuosittain
- Kymenlaakson hyvinvointialueen strategian mukaan vuoden 2020 lopussa asukkaita oli 162 812
- 15 vuotta täyttäneiden osuus oli 141 567 asukasta
- Laskennallinen parisuhdeväkivaltaa kokeneiden määrä olisi 5 662 ihmistä vuodessa (4 %)
- Laskennallinen kustannus 5,8 miljoonaa euroa vuodessa Kymenlaaksossa

16-74 vuotiaiden kokema lähisuhdeväkivalta

Lähisuhdeväkivalta Kymenlaaksossa

- Tilastoista on kerätty lähisuhdeväkivalta-termin alle liittyvät nimikkeet esim. kaltoinkohtelu, perhe- ja parisuhdeväkivalta
- Poliisin tilasto koskee rikosilmoituksia, joissa on vähintään yksi lähisuhdeväkivallaksi luokiteltu rikosnimike
- Kymi-Saimaan sovittelutoimiston Kymenlaakson osuus on laskennallinen 1/3 lähisuhdeväkivalta-asioiden aloitteista. Aloitteissa huomioitava että osapuolia on 2 tai useampi. Tilastoinnissa on käytetty kerrointa 2.
- Yhteensä 1 335

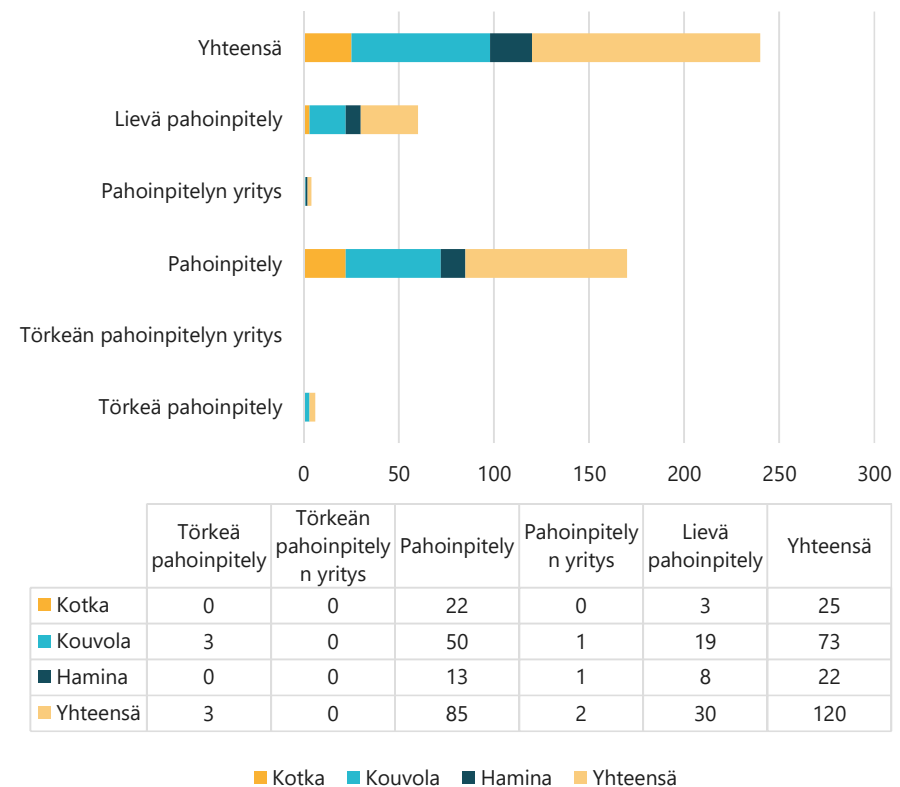

Ankkuritoiminta Kymenlaaksossa

Kaakkois-Suomen poliisilaitoksen EET-ryhmä suorittaa ankkuritoimintaa moniviranomaisyhteistyönä alueen kaupunkien ja kuntien viranomaistoimijoiden kanssa. Ankkuritoiminta keskittyy erityisesti alle 15-vuotiaiden tekemiin rikoksen tunnusmerkistön täyttämiin tekoihin, tavoitteena rikoskierteen katkaisu tai sen ennalta ehkäisy. Ankkuritoiminnassa on tavoitteena ennalta estää nuorten syrjäytymistä ja tavoittaa huolta aiheuttavia nuoria ja ohjata heitä oikeiden palvelujen pariin. Työtä toteutetaan yhteistyössä muiden viranomaisten ja toimijoiden kanssa.

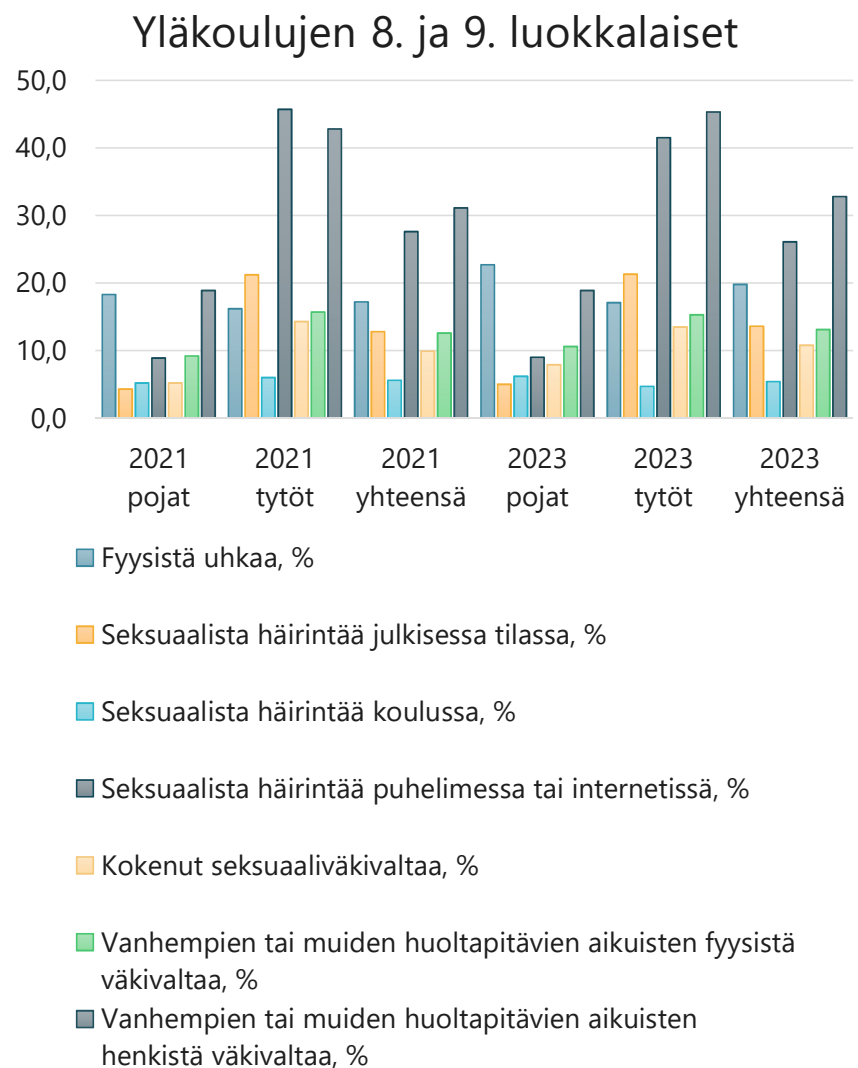
- Tilastoja ei voi tulkita lähisuhdeväkivallaksi
- Nuorten väkivaltaiseen käyttäytymiseen liittyy lähisuhdeväkivalta ilmiöön kytkeytyviä riskitekijöitä, jotka voivat altistaa väkivaltaiselle käyttäytymiselle tai väkivallalle altistumiselle myöhemmin aikuisuudessa ja lähisuhteissa

Ankkuritoiminnan tilasto 2023

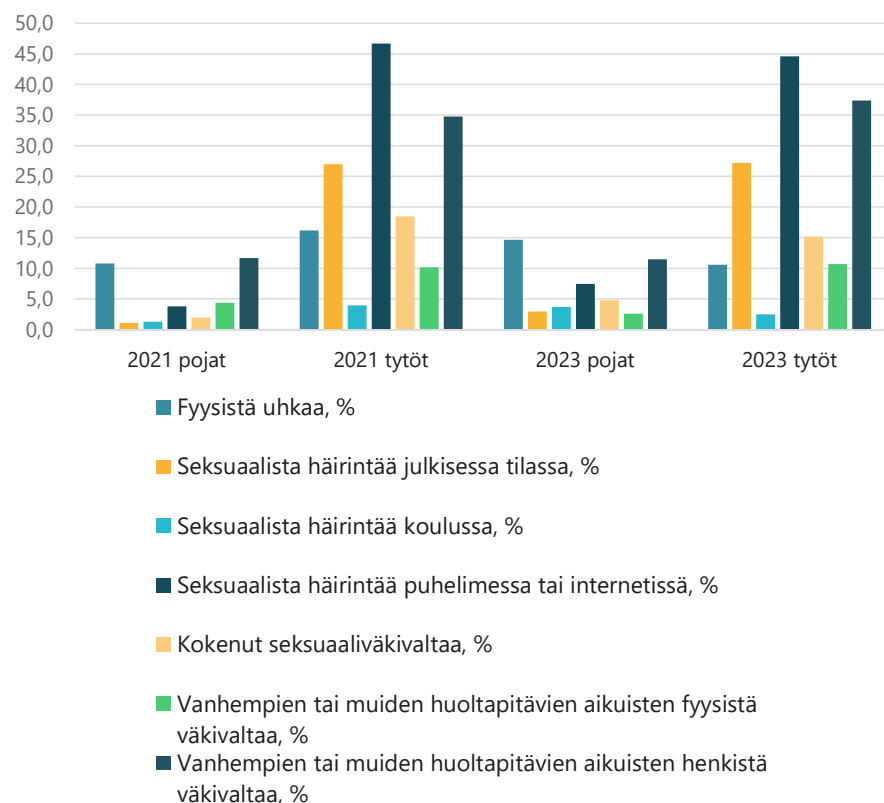
Kouluterveyskyselyjen tuloksia Kymenlaaksosta

- Tiedot on poimittu väkivalta, syrjintä ja häirintä teemasta
- Kymenlaakson tulokset ovat valtakunnallisella, huolta herättävällä tasolla
- Yleisesti kouluterveyskyselyjen tuloksista voidaan huomata väkivallan olevan sukupuolittunutta; seksuaalinen väkivalta ja häirintä kohdistuu tyttöihin ja nuoriin naisiin
- Väkivallan kokemukset läpileikkaavat kaikki ikäryhmät
- Vanhempien ja muiden huolta pitävien aikuisten taholta koettu fyysinen ja henkinen väkivalta on edelleen yleistä
- Lukioden oppilaiden kohdalta valittujen indikaattoreiden kohdalta on havaittavissa lievää laskua

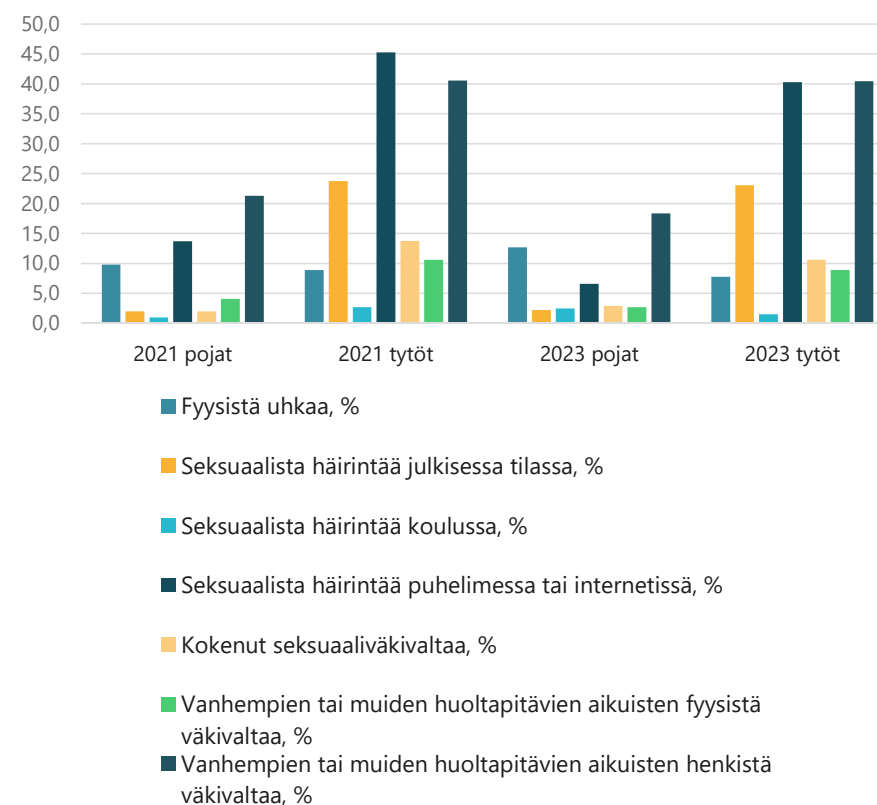

Kouluterveyskyselyjen tuloksia Kymenlaaksosta

Ammatilliset oppilaitokset

Lukiot

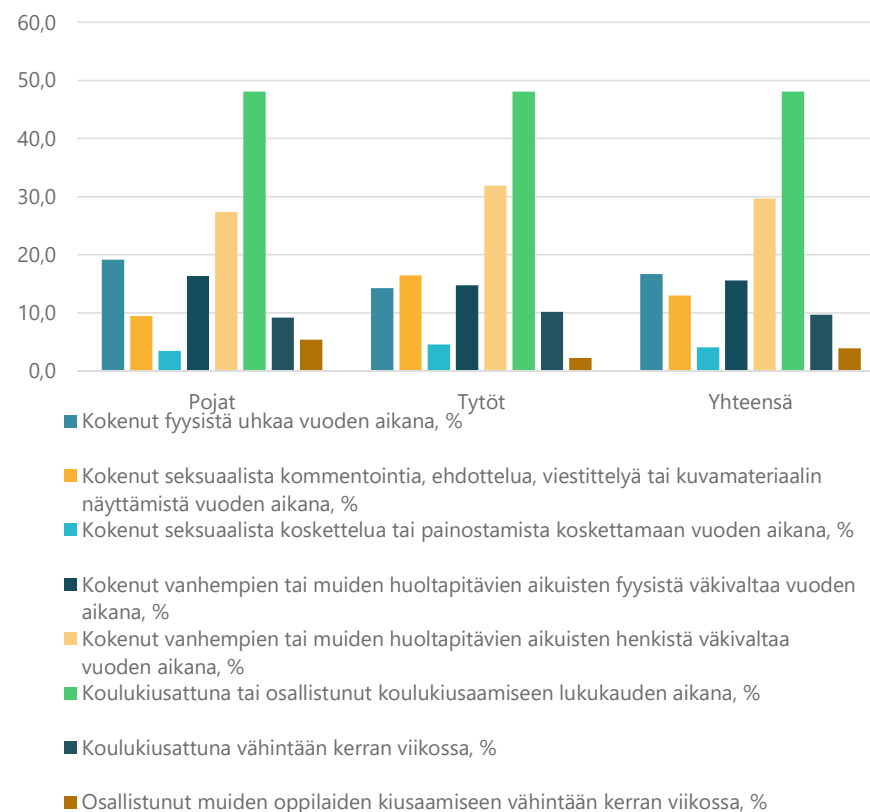

Kouluterveyskyselyjen tuloksia Kymenlaaksosta

Kouluterveyskysely 4-5 luokat 2021

Kouluterveyskysely 4-5 luokat 2023

Lastensuojeluilmoitusten määrä 2023

Lastensuojeluilmoitusten osalta järjestelmään tilastoituu kaksi lähisuhdeväkivalta-aihetta

- Lapsen altistuminen väkivallalle
 - Lapsi on voinut altistua vanhempien väliselle väkivallalle
 - Vanhempi on kohdistanut lapseen väkivaltaa
- Lapsen altistuminen perheristiriidoille
 - Perheristiriidoissa on voinut olla esimerkiksi sanallista riitelyä

Lähisuhdeväkivalta voi tulla ilmi myös myöhemmin työskentelyn aikana.

- Vuonna 2022 kaikkien lastensuojeluilmoitusten määrä oli 4989
- Vuonna 2023 kaikkien lastensuojeluilmoitusten määrä oli 6073 (+1084 edellisvuodesta)
- Lähisuhdeväkivaltaan liittyviä lastensuojeluilmoituksia oli 616 kappaletta

Asiantuntijoiden arvio: todellisuudessa määrä on suurempi, koska aihetta ei aina ole määritely.

Perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyyn toimenpiteet 2024-2025

Toimintasuunnitelman rakenne

Koontitaulukot toimenpiteiden vaikutusketjuista

Väkivallan ehkäisy edellyttää toimia niin yksilö-, yhteisö- kuin yhteiskunnan tasolla.

Toimintasuunnitelman rakenne

- Primaaritason ehkäisevä työ tarkoittaa väkivallalta suojaavien tekijöiden vahvistamista ja mahdollisten riskitekijöiden tai väkivallasta johtuvien oireiden tunnistamista varhain eri toimintaympäristöissä
- Sekundaaritason väkivallan ehkäisy tarkoittaa väkivallasta aiheutuneiden haittojen minimointia ja sen uhreiksi joutuneiden ihmisten tukemista monialaisen yhteistyön keinoin
- Tertiaaritason väkivallan ehkäisy tarkoittaa uhrille järjestettävää hoitoa ja uhriksi uudelleen joutumisen tai väkivallan tekijäksi päätyminen ehkäisyä
- Suunnitelman painopiste on primaari- ja sekundaaritason väkivallan ehkäisyssä

Vaikutusketju 1

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Aikataulu	Mittari
Primaari, sekundaari ja tertiaari lähisuhdeväkivallan ehkäisy 1. Perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyn monialaisen koordinaatiomallin toteuttaminen (rakenteellinen työ) 2. Kunnissa tehtävän ehkäisevän väkivaltatyön koordinointi 3. Rikosseuraamus-asiakkaiden ja heidän läheistensä kanssa työskentelevien verkosto	Monialainen yhteistyö 1. Lähisuhdeväkivallan ehkäisytyöryhmä on perustettu 2. Perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyn koordinaation vastuu on jaettu 3. Lähisuhdeväkivallan ehkäisytyöryhmä kokoontuu säännöllisesti 4. Lähisuhdeväkivallan ehkäisyn toimintasuunnitelma on tehty 5. Kuntien omat monialaiset työryhmät	Monialainen yhteistyö 1. Kymenlaakson hyvinvointialue, projektikoordinaattori 2. Kymenlaakson hyvinvointialue 3. Kymenlaakson projektikoordinaattori ja Lähisuhdeväkivallan ehkäisytyöryhmän jäsenet 4. Projektikoordinaattori ja lähisuhdeväkivallan ehkäisytyöryhmän jäsenet 5. Kunnan nimetty väkivaltatyöstä vastaava	Monialainen yhteistyö 1. Vuoden 2024 alusta 2. 2024-2025 3. 2024-2025 4. Vuoden 2024 aikana 5. 2024-2025	Monialainen yhteistyö 1. Kyllä/ei 2. Kyllä/ei a. 2024 projektikoordinaattori b. 2025 vakanssia haettu 3. Liikennevalo a. Kokousten määrä b. Osallistujien määrä 4. Kyllä/ei 5. Liikennevalo a. Ei ole nimettyä vastuutahoa b. Prosessi käynnissä c. On nimetty vastuutaho

Vaikutusketju 2

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Aikataulu	Mittari
Primaari ja sekundaari lähisuhdeväkivallan ehkäisy 4. Alueellisen perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyn ja tunnistamisen malli	Ammattilaiset 1. Avainhenkilömallin toteuttaminen 2. Avainhenkilökoulutukset 3. Avainhenkilöverkoston koordinointi 4. Puheeksi ottamisen koulutukset	Ammattilaiset 1. Kymenlaakson hyvinvointialue, projektikoordinaattori, kunnat 2. Kymenlaakson hyvinvointialue, Kymenlaakson Ensi- ja turvakotiyhdistys ry, kunnat 3. Kymenlaakson hyvinvointialue, projektikoordinaattori 4. Kymenlaakson hyvinvointialue, projektikoordinaattori, Kymenlaakson Ensi- ja turvakotiyhdistys ry, kunnat	Ammattilaiset 1. 2024-2025 2. 2024-2025 3. 2024-2025 4. 2024-2025	Ammattilaiset 1. Kyllä/ei a. Kouluttajien määrä 2. Kyllä/ei a. Koulutusten määrä b. Koulutettujen määrä c. Osallistujien palaute koulutuksesta 3. Kyllä/ei a. Avainhenkilöverkoston jäsenten määrä b. Jäsenten osallistujamäärä puheeksi ottamisen koulutusten järjestämiseen 4. Kyllä/ei a. Koulutusten määrä b. Koulutettujen määrä c. Osallistujien palaute koulutuksesta 5. Kuntiin koulutettujen avainhenkilöiden määrät

Vaikutusketju 3

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Aikataulu	Mittari
Primaari ja sekundaari lähisuhdeväkivallan ehkäisy 5. Tietoisuuden lisääminen 6. Kiusaamisen ja väkivallan ehkäisyn toimintamalli	Alueen asukkaat/kuntalaiset 1. Väkipalta- ja turvallisuusaiheiset verkkosivut ja digitaaliset alustat 2. Chat-bot 3. Terveysasemien infotaulut 4. Kiusaamisen ja väkivallan ehkäisyn toimintamallin mukaiset toimenpiteet (k. liite) 5. Turvallisuuskyselyt ja vuorovaikutteiset kuntalaistilaisuudet 6. Turvallisuus opas vanhemmille	Alueen asukkaat/kuntalaiset 1. Kymenlaakson hyvinvointialue, kunnat, 2. Kymenlaakson hyvinvointialue 3. Kymenlaakson hyvinvointialue 4. Kunnat, Kymenlaakson hyvinvointialue, viranomaiset, järjestöt ja muut toimijat 5. Kunnat ja Kymenlaakson hyvinvointialue 6. Kymenlaakson hyvinvointialue, perhekeskus, kunnat ja järjestöt	Alueen asukkaat/kuntalaiset 1. 2024-2025 2. 2024-2025 3. 2024-2025 4. 2024-2025 5. 2024-2025 6. 2024-2025	Alueen asukkaat/kuntalaiset 1. Kyllä/ei 2. Kyllä/ei 3. Kyllä/ei 4. Vaikuttavuusmittarit (ks. Liite) 5. Liikennevalo a. Kyselyjen määrä b. Tilaisuuksien määrä c. Palaute 6. Liikennevalo a. Ankkuritoiminta tilastointi 7. Liikennevalo a. Materiaali valmis b. Jalkauttamis-suunnitelma tehty c. Jalkautettu toimijoille

Vaikutusketju 4

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Aikataulu	Mittari
Sekundaari ja tertiaari lähisuhdeväkivallan ehkäisy 7. Uhrille järjestettävä hoito ja uhriksi uudelleen joutumisen tai väkivallan tekijäksi päätyminen ehkäisy	1. Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut 2. MARAK-toimintamalli 3. SERI-tutkinta ja psykososiaalinen tuki	1. Kymenlaakson hyvinvointialue, sote- järjestöt 2. Kymenlaakson hyvinvointialue, poliisi, rikosuhripäivystys ja muut MARAK- työryhmien jäsenet 3. Kymenlaakson hyvinvointialue, poliisi ja rikosuhripäivystys	1. 2024-2025 (jatkuva) 2. 2024-2025 (jatkuva) 3. 2024-2025 (jatkuva) 4. 2024-2025	1. Liikennevalo 2. Liikennevalo 3. Liikennevalo 4. Liikennevalo

Lähteet ja taustamateriaali

Euroopan unionin
rahoittama
NextGenerationEU

Toimintasuunnitelmaan liittyvät ohjelmat, toimenpidesuunnitelmat ja dokumentit

- [Kymenlaakson alueellinen hyvinvointikertomus 2020 ja –suunnitelma 2020-2025](#)
- [Lähisuhdeväkivallan vastaisen työn rakenteita tulee vahvistaa – suosituksia nykytilan korjaamiseksi](#) (THL 2024)
- [Lähisuhdeväkivallasta aiheutuva palveluiden käyttö ja kustannukset : Terveys-, sosiaali- ja oikeuspalveluissa](#) (Valtioneuvoston kanslia, Siltala ym. 2022)
- [Ohjeet kunnille ja hyvinvointialueille lähisuhdeväkivallan ehkäisyn koordinaattorakenteiden ja lähisuhdeväkivallan vastaisen toiminnan järjestämiseksi](#) (THL 2022)
- [Lähisuhdeväkivaltaan puuttumisen ja ehkäisyn prosessit : Lähisuhdeväkivaltatyön hyvät käytännöt rakenteisiin](#) (STM 2020)
- [Tiedä ja toimi kuntakortti](#) (THL 2014)
- [Aluehallintovirasto ja väkivallan ehkäiseminen](#)
- [Valtakunnallinen nuorisotyön ja –politiikan ohjelma \(VANUPO\) 2024–2027](#) (OKM)
- [Tietoa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tueksi](#) (STM, sisältää mm. Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen 2030 periaatepäätöksen ja toimenpidesuunnitelman)

Toimintasuunnitelmaan liittyvät ohjelmat, toimenpidesuunnitelmat ja dokumentit

- [Väkivallaton lapsuus toimenpidesuunnitelma 2020-2025](#) (THL)
- [Kovemmin käsin – suomalaisten kasvatusasenteet ja kuritusväkivallan käyttö 2021](#) (Lastensuojelun keskusliitto)
- [Ihmiskaupan ehkäiseminen](#) (STM, sisältää tietoa auttamisjärjestelmästä sekä ihmiskauppaa koskevista säännöksistä)
- [Kansallisen lapsistrategian toimeenpanosuunnitelma](#) (Valtioneuvoston periaatepäätös 2021)
- [Kansallisen lasten ja nuorten turvallisuuden edistämisen ohjelman tavoite- ja toimenpidesuunnitelma vuosille 2018–2025](#) (THL)
- [Laatukriteerit väkivallan ehkäisy- ja katkaisuohjelmille](#) (Oikeusministeriö 2022)
- [Joka neljäs kokenut digitaalista väkivaltaa verkossa – yleistyvällä ilmiöllä vakavia seurauksia](#) (Tilastokeskuksen artikkeli 2023)
- [Lähisuhde- ja perheväkivallan ehkäisyn suositukset – Tunnista, turvaa ja toimi](#) (STM 2008)

D/1174/12.00.01/2024

124 § Vastaus valtuustoaloitteeseen Kotkan kouluihin yhtenäinen linja puhelinparkkiin oppituntien ajaksi

Kasko 18.9.2024 § 93

Valmistelija: Yhdyspintatyönsuunnittelija Nina Kaukoranta p. 040 8482344

Esittelyteksti: Kristillisdemokraattien valtuustoryhmä (19.3.2024) teki aloitteen ”Kotkan kouluihin yhtenäinen linja puhelinparkkiin oppituntien ajaksi”. Valtuustoaloite annettiin Kasvatuksen ja koulutuksen lautakunnalle valmisteltavaksi määräaikaan 30.9.2024 mennessä.

Tieto- ja viestintäteknologia (TVT) on osa koulujen arkipäivää. Tietoteknisten laitteiden ja ohjelmistojen hallinta ovat tärkeitä tulevaisuustaitoja. Laitteiden käytön harjoittelu on opetussuunnitelmien mukaista opetusta. Laitteiden ja ohjelmistojen käyttö koulussa ei ole itseisarvo, vaan niillä voidaan toteuttaa opetussuunnitelman ja oppimisen tavoitteita. Opetushallitus toteaa, että mobiililaitteiden käytössä ja verkkomaailmassa toimimisessa on kyse tasapainottelusta kahden keskeisen lapsen oikeuksien periaatteen, osallisuuden ja suojelun, välillä. Digitaalinen media ja erityisesti sosiaalinen media ovat lasten ja nuorten keskeinen yhteydenpidon ja tiedonsaannin ja sosiaalisen vuorovaikutuksen väline ja onkin tärkeää turvata lapsille ja nuorille osallistumisen mahdollisuudet yhdenvertaisesti. Toisaalta lapsia ja nuoria on suojeltava erilaisilta verkkopalvelujen mukanaan tuomilta ongelmilta sekä hyväksikäytöltä ja minimoida niihin liittyviä riskejä. (Opetushallitus, 2017)

Kotkan opetustoimessa on otettu lukuvuonna 2019–2020 käyttöön niin sanottu BYOD-käytäntö ja ohjeistettu, että Kotkan kouluissa on mahdollista käyttää oppilaan omaa mobiililaitetta, älypuhelinta, tablettia tms. oppimisen välineenä. Pedagogisena tavoitteena on ottaa laitteet monipuoliseen hyötykäyttöön. Oman mobiililaitteen käyttö voi olla esimerkiksi muistiinpanojen tekemistä, asioiden etsimistä netistä, valokuvausta tai videon äänittämistä oppimistarkoitukseen ja -tarkoituksessa. Kännyköiden käytön salliminen ei tarkoita rajoittamatonta käyttöä, vaan se tarjoaa myös mahdollisuuden opettaa oppilaille tasapainoa ja ajanhallintaa, mikä on tärkeä elämäntaito. Laitteita käytetään opettajan ohjauksessa ja luvalla.

Järjestyssäännöissä voidaan määrätä koulun tietokoneiden, matkapuhelinten ja muiden mobiililaitteiden, internetin ja koulun tietoverkon käytöstä sekä oppilaan omien laitteiden käytöstä oppituntien tai muun opetussuunnitelman mukaisen opetuksen aikana (Opetushallitus 2016). Puhelimen tai muun mobiililaitteen käyttöä koskevat ohjeet ovat osa koulun yksikkökohtaisia järjestyssääntöjä. Lapsivaikutusten arvioinnin näkökulmasta opetuksen järjestäjän tulee edistää kaikkien oppilaiden osallisuutta ja huolehtia siitä, että kaikilla oppilailla on mahdollisuus osallistua koulun toimintaan ja kehittämiseen sekä ilmaista mielipiteensä oppilaiden asemaan liittyvistä asioista. Tämä koskee myös mobiililaitteiden käytön suunnittelua.

Pöytäkirjan tarkastusmerkintä

Opetuksen järjestäjän tulee kuulla koulun oppilaskuntaa ennen suunnitelman hyväksymistä. Näin oppilaiden näkökulmat tulevat huomioiduksi päätöksiä tehtäessä.

Perusopetuksen rehtorikokouksessa on käsitelty asiaa 14.8.2024. Rehtorit eivät näe erilliselle kännyköiden kieltämiselle tarvetta, koska nykyisillä toimintavoilla ne eivät aiheuta ongelmia koulujen arjessa. Kännyköiden käyttökielto koulupäivän aikana aiheuttaisi myös hankaluuksia koulun ulkopuolella tapahtuvan opetuksen järjestämisessä.

Esitetään, että kännykän käyttöä koulussa koskevaa ohjeistusta ei muuteta. Kotkan kaupungin perusopetuksessa ei tällä hetkellä ole tarvetta muuttaa käytäntöjä. Suomessa valmistellaan lakia, joka mahdollistaisi nykyistä voimakkaamman puuttumisen kännykän käyttöön kouluissa ja joilla voitaisiin nykyistä tehokkaammin rajoittaa esimerkiksi mobiililaitteiden käyttöä koulupäivän aikana ja näin vahvistaa oppilaiden keskittymistä opetukseen. Hallituksen esitys on tarkoitus saada eduskunnalle syksyllä 2024. Opetustoimi seuraa asiaa ja tekee tarvittaessa muutoksia ohjeisiin.

Liitteet: Valtuustoaloite

Esittelijä: Opetustoimenjohtaja Vesa Toikka

Ehdotus: Kasvatuksen ja koulutuksen lautakunta päättää esittää vastauksenaan valtuustoaloitteeseen edellä esitetyn selvityksen ja antaa sen edelleen kaupunginhallituksen ja -valtuuston käsiteltäväksi.

Asian käsittely: Jäsen Riikka Kinnunen esitti, että asia palautetaan uudelleen valmisteluun. Lautakunta oli yksimielinen jäsen Kinnusen esityksen osalta.

Päätös: Palautettiin uudelleen valmisteluun.

Kasko 11.12.2024 § 124

Valmistelija: Opetustoimenjohtaja Vesa Toikka puh. 040 8476791
Yhdyspintatyösuunnittelija Nina Kaukoranta p. 040 8482344
Rehtori Mari Hirsikallio p. 040 1971727

Esittelyteksti: Kristillisdemokraattien valtuustoryhmä (19.3.2024) teki aloitteen ”Kotkan kouluihin yhtenäinen linja puhelinparkkiin oppituntien ajaksi”. Valtuustoaloite annettiin Kasvatuksen ja koulutuksen lautakunnalle valmisteltavaksi määräaikaan 30.9.2024 mennessä. Asia käsiteltiin Kasvatuksen ja koulutuksen lautakunnassa 18.9.2024 ja palautettiin uudelleen valmisteluun.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on pyytänyt lausuntoja perusopetuslain muutoksesta, joka pitää sisällään myös kirjauksia mobiililaitteiden käytön rajoittamisesta. Esityksen mukaan oppilas saisi jatkossa käyttää puhelintaan tai mobiililaitettaan oppitunnilla vain opettajan tai rehtorin luvalla oppimistarkoitukseen tai oman terveyden hoitoonsa.

Pöytäkirjan tarkastusmerkintä

Koulun olisi annettava tarpeelliset järjestyssäännöt puhelimien ja muiden mobiililaitteiden säilytyksestä oppitunnin aikana ja käytöstä ja säilytyksestä koulupäivän (sis. välitunnit ja ruokailu) aikana. Jos oppilas häiritsisi opetusta tai oppimista puhelimella tai muulla mobiililaitteella, olisi rehtorilla tai koulun opettajalla oikeus työpäivän aikana ottaa haltuunsa oppilaan puhelin tai muu mobiililaitte.

Kuntaliiton on lausunut asiassa seuraavaa; Kouluilla ja opetuksen järjestäjillä on voimassa olevan lainsäädännön perusteella mahdollisuus järjestyssäännöissään kieltää puhelimien ja muiden mobiililaitteiden käyttö opetusta häiritsevässä oppituntien aikana ja edellyttää, että ne pidetään äänettömällä tai muuten häiriöttömässä tilassa opetuksen aikana. Ehdotettu sääntely, jolla puhelimien ja muiden mobiililaitteiden käyttö oppitunnin aikana lähtökohtaisesti kielletään lakitasolla yhtenäistää käytännöt. Kuntaliitto pitää tärkeänä, että asiassa edetään maltillisesti.

Esitetyn uuden 29 §:n 3 mom. mukaan ”oppilas ei saa käyttää puhelinta tai muuta mobiililaitetta oppitunnin aikana.” Kuntaliitto toteaa, että esitetty puhelinten ja mobiililaitteiden käyttökielto jättää tulkinnanvaraiseksi, minkälaista käytöstä oppilailta turvallisen opiskeluympäristön takaamiseksi voidaan edellyttää ottaen huomioon oppilaiden ikä ja kehitystaso. Esitysluonnoksessa puhelinten ja muiden mobiililaitteiden käyttö sallittaisiin oppituntien aikana opettajan luvalla oppimistarkoituksiin. Kuntaliitto pohtii, että onko välttämätöntä, että puhelimen tai mobiililaitteen käyttö oppimistarkoitukseen on lakitasolla sidottu opettajan lupaan.

Esitysluonnoksessa puhelinten ja mobiililaitteiden käyttö sallittaisiin oppituntien aikana rehtorin tai opettajan luvalla henkilökohtaiseen terveydenhuoltoon. Kuntaliitto kiinnittää huomiota siihen, että henkilön terveystiedot ovat tietosuojasetuksessa tarkoitettuja erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvia tietoja, joiden käsittely on lähtökohtaisesti kielletty. Oppilaan terveystietojen käsittelyllä tulee löytyä tietosuojalainsäädännön mukainen peruste. Esityksen mukaan lupa voi olla suullinen tai kirjallinen. Kuntaliiton käsityksen mukaan henkilökohtaiseen terveydenhoitoon liittyvään puhelimen ja mobiililaitteen käyttöön myönnetty lupa on käytännössä syytä olla kirjallinen, jotta lain edellyttämä lupamenettely laitteen oppitunnin aikaiselle käytölle voidaan todentaa. Luvan lisäksi henkilökohtaiseen terveydenhoitoon liittyvä puhelimen ja mobiililaitteen käyttö lupa voi edellyttää ainakin nuorempien oppilaiden osalta huoltajan tai muun laillisen edustajan hakemusta. Toisaalta henkilökohtaiseen terveydenhoitoon liittyvät tiedot voivat olla sellaisia, joiden antamisen huoltajille alaikäinen voi tapauskohtaisen harkinnan perusteella terveydenhuollon piirissä kieltää. Henkilökohtaiseen terveydenhoitoon liittyvässä lupaprosessissa oppilaasta kertyy terveystietoa, joka on paitsi salassa pidettävää myös ns. arkaluonteista henkilötietoa, jonka käsittely edellyttää erityistä huolellisuutta ja suojaustoimenpiteitä. Lupien myöntämisprosessi edellyttää opetuksen järjestäjältä suunnittelua ja dokumentaatiota sekä todennäköisesti lisää opettajan tai rehtorin työtä.

Pöytäkirjan tarkastusmerkintä

Lisäksi Kuntaliitto ehdottaa, että esityksen jatkovalmistelussa pohdittaisiin tarkemmin, voiko lupamenettelyssä syntyä tilanne, jossa oppilaan oikeusturva edellyttäisi muutoksenhakukelpoista hallintopäätöstä. Kuntaliitto pitää tärkeänä, että esitetyllä sääntelyllä ei lisätä kuntien ja muiden opetuksen järjestäjien päätöksentekovelvollisuutta. Esityksen perusteluissa on kiinnitetty huomiota toimintamalliin lääkeshoidosta koulupäivän aikana. Tämä laadittu ennen hyvinvointialueuudistusta. Kuntaliitto pitää tärkeänä, että tässä yhteydessä sekä Turvallinen lääkehoito - Opas lääkehoidosuunnitelman laatimiseen (STM julkaisu 2021) että Toimintamalli diabetesta sairastavan lapsen koulupäivän aikaisesta hoidosta (STM selvityksiä 2010:9) päivitetään.

Esitysluonnoksen säännöskohtaisten perusteluiden mukaan, jos oppilaalla olisi pakottava tarve olla yhteydessä oppitunnin aikana huoltajaansa, voisi tämä toteutua opettajan välityksellä. Tällaisia olisivat esimerkiksi äkilliset sairaustapaukset, onnettomuudet tai muut vastaavat ennalta arvaamattomat ja poikkeukselliset tilanteet. Perustelujen mukaan näistä ei esitetä säädettäväksi laintasolla, vaan ne jouduttaisiin sopimaan erikseen opettajan kanssa. Kuntaliitto toteaa, että esityksen perusteluissa kuvattu ilmentää kategorisen käyttökiellon pulmallisuutta tietyissä tilanteissa. Esityksen jatkovalmistelussa on syytä arvioida, miten oppilaan perusoikeudet kuten luottamuksellisen viestinnän suoja näissä tilanteissa turvataan ja miten toimitaan esimerkiksi koulun ulkopuolisissa tilanteissa, joissa huoltajalla on pakottava tarve olla yhteydessä oppilaaseen. Kuntaliitto pitää tärkeänä, että esityksessä ei ehdoteta säädettäväksi puhelinten ja muiden mobiililaitteiden luovuttamisesta opetuksen ajaksi esimerkiksi opetuksen järjestäjän hallinnoimiin ns. puhelinparkkeihin, joka lisäisi opetuksen järjestäjän vastuuta oppilaiden omaisuudesta. Lisäksi opetuksen järjestäjille saattaisi syntyä valvonta- ja vahingonkorvausvastuuta oppilaiden mobiililaitteista, kun laitteet luovutettaisiin opetuksen ajaksi opetuksen järjestäjän haltuun.

Opetuksen järjestäjät voivat järjestyssäännöissä edellyttää, että kouluun tuodut puhelimet ja muut mobiililaitteet säilytetään oppitunnin aikana poissa näkyvistä ja häiriöttömässä tilassa esimerkiksi oppilaan repussa. Esitysluonnoksessa ehdotetaan opetuksen järjestäjille lakisääteistä velvollisuutta määrätä järjestyssäännöillä tai järjestysmääräyksillä puhelinten ja muiden mobiililaitteiden säilytyksestä oppituntien aikana sekä niiden käytöstä ja säilytyksestä työpäivän aikana muulloin kuin oppitunneilla. Suomen perustuslaki edellyttää, että yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista tulee säätää lailla. Kunnan tai muun opetuksen järjestäjän hyväksymillä järjestyssäännöillä voidaan puuttua oppilaan toimintaan vain rajoitetusti. Kuntaliitto kiinnittää huomioita, että järjestyssääntöjä laadittaessa tulee huolehtia siitä, ettei ne ole ristiriidassa yksilölle laissa turvattujen oikeuksien ja vapauksien kanssa. Kuntaliitto esittää, että esityksen jatkovalmistelussa asia huomioitaisiin ja selvästi kerrotaisiin, missä rajoissa opetuksen järjestäjä voi järjestyssäännöillä

Pöytäkirjan tarkastusmerkintä

oppilaiden puhelimien ja muiden mobiililaitteiden käytöstä oppituntien ulkopuolella sekä niiden säilytyksestä määrätä.

Opetushallitus on laatinut ohjeet järjestyssääntöjen laatimiseksi. Kuntaliitto pitää tärkeänä, että ohjeet tässä yhteydessä päivitetään siten, että ne ovat opetuksen järjestäjien hyödynnettävissä ennen lain voimaantuloa 1.8.2025.

Perusopetuksen rehtorikokouksessa on käsitelty asiaa 14.8.2024. Opetushenkilöstölle on tehty kysely 27.9–11.10.2024. Saatujen vastausten perusteella näyttää siltä, että kännykät aiheuttavat eniten haasteita yläkouluissa. Suurin osa vastaajista ajattelee, että kännykät tulisi säilyttää oppilaan repussa koulupäivän aikana. Kännyköiden käyttöä kouluissa olisi hyvä ohjeistaa joko kaupungin yhteisillä tai koulukohtaisilla käytösäännöillä. Lapsivaikutusten arviointi sisältyy koulujen järjestyssääntöjen laatimiskäytäntöihin.

Lain säätäminen on vielä kesken samoin sen pohjalta annettavat säännöt ja ohjeet viitaten Kuntaliiton huomioihin asiassa. Asian monitahoisten vaikutusten huomioiminen on tärkeää ja siksi asiassa on syytä edetä harkiten. Koulujen järjestyssääntöihin tullaan tekemään Kotkan kaupungin yhteiset linjaukset lukuvuoden suunnitteluprosessin yhteydessä, kun opetushallitus on päivittänyt ohjeistuksen järjestyssääntöjen laatimiseksi. Kuitenkin niin, että järjestyssääntöjen valmistelu voidaan kouluissa viedä läpi lukuvuoden 2025–2026 suunnittelussa kevään aikana.

Liitteet: Valtuustoaloite

Esittelijä: Opetustoimenjohtaja Vesa Toikka

Ehdotus: Kasvatuksen ja koulutuksen lautakunta päättää hyväksyä osaltaan annetun selvityksen valtuustoaloitteeseen ja lähettää vastauksen edelleen Kotkan kaupungin valtuustolle.

Päätös: Päättiin ehdotuksen mukaisesti ja edelleen lähettää vastaus kaupunginvaltuustolle.

Toimeenpano: Ote: kaupunginhallitus

Ei oikaisuvaatimusohjetta (Kuntal 136§)

Pöytäkirjan tarkastusmerkintä

Päivämäärä

Valtuustoaloite**9.3.2024**

Aloitteen nimi: Kotkan kouluihin yhtenäinen linja puhelinparkkiin oppituntien ajaksi

Aloitteen jättäjän arvio aloitteen lajista (talousarvioaloite vai muu aloite): muu aloite/ei kustannuksia

Aloitteen sisältöteksti: Oppimistulokset Suomessa jatkavat laskuaan samaan aikaan kun lapset addiktoituvat jo pienestä saakka älylaitteisiin. Varsinkin yläkouluissa oppitunteja (sekä oppimista että opetusta) häiritsee isosti oppilaiden puhelimenkäyttö ja työrauhan jatkuva keskeytyminen kun opettajat joutuvat asiasta jatkuvasti huomauttamaan. Opettajat joutuvat viikoittain kirjoittamaan kymmeniä Wilma-merkintöjä luvottomien puhelimenkäyttöjen vuoksi oppitunneilla. Tämä on kuormittavaa ja täysin turhaa ja vältettävissä yksinkertaisilla toimenpiteillä. Opettajat Kotkassa ovat toivoneet yhtenäistä linjaa tähän, jolloin mikään toinen koulu ei olisi ns.tiukempi tai löyhempi. Muissakin kunnissa on jo vedetty yhtenäinen linja tähän asiaan ja puhelimet jäävät oppitunnin alussa heti opettajan luokse puhelinparkkiin (esimerkiksi kori). Näinkin pieni päätös kuntatasolla tulee vaikuttamaan yläkoululaisten oppimistuloksiin positiivisesti ja keskittymiskyky ja oppimisrauha paranevat väistämättä.

Aloitteen tekijät: KD:n valtuustoryhmä Marianne Bruce ja Mikko Almgren

Aloitteen jättöpäivä: 11.3.2024

D/4363/12.00.00/2024

125 § Kaksoistutkinto-opiskelijoille asetettava sisäänpääsyn keskiarvoraja 1.8.2025 alkaen

Kasko 11.12.2024 § 125

Valmistelija: Rehtori Jouni Hyyrynen, puh. 040 482 4788
Tukipalveluiden suunnittelija Anne Suolanen puh. 040 707 6981

Esittelyteksti: Kotkan-Haminan seudun koulutuskuntayhtymä Ekamin opiskelijat suorittavat lukio-opintoja (kaksoistutkinto) sekä Haminan lukiossa että Kotkan aikuislukiossa.

Haminan lukiossa on ollut jo pitkään alin hyväksytty sisäänpääsyraja peruskoulun päättötodistuksen keskiarvo 7.0.

Kotkan nuorten lukiokoulutuksessa sama raja otetaan käyttöön 1.8.2025.

Haminan lukion kaksoistutkinnon suorittajia koskee jatkossa tuo sama 7.0 sisäänpääsyraja.

Kaksoistutkinnon suorittajien tasa-arvoisen kohtelun turvaamiseksi myös Kotkan kaksoistutkinnon suorittajilta tulisi vaatia keskiarvo 7.0. Tämä siitähän huolimatta, että Kotkan aikuislukiossa ei ole sisäänpääsyrajaa.

Koska Kotkan aikuislukio ei ota alle 18-v. opiskelijoita ilman erityisperusteita, ovat alle 18-v. opiskelijat ollessaan ammattilukiolaisia nimenomaisesti kaksoistutkinnon kautta lukiokursseja suorittavia opiskelijoita, eivät aikuislukion tutkintotavoitteisia aikuisopiskelijoita.

Lukion opiskelijapaikkaan olisi jatkossa oikeutettu hakija, jonka perusopetuksen päättötodistuksen lukuaineiden keskiarvo on vähintään 7,0 ja hänelle on osoitettu yhteishaussa hakutoivejärjestyksen mukainen paikka Kotkan-Haminan seudun koulutuskuntayhtymä Ekamiin.

Esittelijä: Opetustoimenjohtaja Vesa Toikka

Ehdotus: Kasvatuksen ja koulutuksen lautakunta päättää esittää Kotkan-Haminan seudun koulutuskuntayhtymä Ekamille, että Ekami ottaa 1.8.2025 lukien käyttöön keskiarvokynnyksen 7,0 niiden opiskelijoiden osalta, joiden kaksoistutkinnon lukio-opinnot järjestetään Kotkan aikuislukiossa.

Päätös: Päättiin ehdotuksen mukaisesti.

Toimeenpano: Kotkan-Haminan seudun koulutuskuntayhtymä Ekami
Kotkan aikuislukio

Oikaisuvaatimusohje

Pöytäkirjan tarkastusmerkintä

D/2857/08.01.00/2023

**126 § Varhaiskasvatuksen ja opetustoimen vastuualueiden vastaus lausuntopyyntöön
Kotkan seudun joukkoliikenteen tavoiteltavasta palvelutasosta 2025–2035**

Kasko 11.12.2024 § 126

Valmistelija:

Liukkonen Raili, varhaiskasvatusjohtaja
Suolanen Anne, tukipalveluiden suunnittelija

Kotkan varhaiskasvatukselle varhaiskasvatuspalvelun palveluyksikköjen ts. päiväkotien ja esiopetusyksiköiden saavutettavuus joukkoliikenteen keinoin on merkittävä ja aidosti varhaiskasvatuksen asiakkaiden liikkumisen valintamahdollisuutta tukeva asia. Yhä enenevässä määrin tänä aikana ympäristötietoiset huoltajat toivovat mahdollisuutta luopua oman auton käytöstä ja näin saavuttaa varhaiskasvatuksen palvelut joukkoliikenteen tai kevyen liikenteen keinoin. Jos joukkoliikenteen reitit ja aikataulutiheys eivät tue tätä palvelujen saavutettavuutta, pienten lasten perheille ei jää muuta mahdollisuutta kuin hankkia oma auto viedäkseen lapsensa varhaiskasvatukseen/esiopetukseen. Perheiden omien autojen käytön lisääntymisellä on negatiivinen vaikutus myös kaupungin ilmasto- ja ympäristötavoitteisiin.

Perusopetuksen oppilailla on oikeus maksuttomaan koulukuljetukseen, kun perusopetuslaissa määritellyt ehdot täyttyvät. Kotkassa kasvatuksen ja koulutuksen lautakunta on Koulukuljetusperiaatteiden vahvistamisen yhteydessä linjannut, että maksuton koulukuljetus myönnetään ensisijaisesti julkisella liikenteellä. Linjaus tukee kaupungin ilmasto- ja ympäristötavoitteita ja edistää oppilaiden arkiliikuntaa. Maksuttoman koulukuljetuksen järjestäminen joukkoliikennettä hyödyntäen on merkittävästi kustannustehokkaampaa kuin erilliskuljetukset. Julkisen liikenteen käyttö ja kestävä liikunnan oppiminen on tärkeä lapsille ja nuorille. Kun lapsi oppii jo koululaisena käyttämään julkista liikennettä, on todennäköistä, että hän näkee joukkoliikenteen todellisena vaihtoehtona yksityisautoilulle perusopetuksen jälkeen.

Joukkoliikenteen reittejä suunniteltaessa ja kehitettäessä on päiväkotien ja koulujen / esiopetusyksiköiden sijainti huomioitava riittävässä määrin. Uudet varhaiskasvatusyksiköt, kuten lähivuosina rakennettavat Karhulan uusi päiväkoti ja Hovinsaaren päiväkoti, on suunniteltu rakennettaviksi niin, että ne olisivat joukkoliikenteen keinoin hyvin saavutettavissa, jos reitit suunnitellaan jatkumaan ko. alueella. Näin ollen myös reitti- ja aikataulujen tulee tukea lapsiperheiden vanhempien työmatkaliikennettä.

Karhulan uusi päiväkoti tulee rakennettavaksi entisen Rauhalan koulun tontille, päiväkodin aukioloaika tulee olemaan arkisin klo 5–22.30, näin ollen lapsen tuominen varhaiskasvatukseen tai sieltä hakeminen ääriajan-kohtina ei toteudu joukkoliikenteen keinoin, jos päiväkodin aukioloaikoja ei oteta joukkoliikenteen aikataulusuunnittelussa huomioon. Myös Karhulan bussireittien suunnittelussa tämän uuden ja suurehkon päiväkodin sijainti on hyvä huomioida. Käytännössä tämä tarkoittaisi myös Metsolan ja Karhulan välisen joukkoliikennereitin kehittämistä nykytasoa paremmaksi.

Pöytäkirjan tarkastusmerkintä

Kotkansaarella olevat molemmat kunnalliset päiväkodit sijaitsevat Kotkansaaren länsiosassa. Kaikkien huoltajien työpaikat eivät kuitenkaan ole Kotkansaarella, joten näiden päiväkotien saavutettavuus joukkoliikenteen reitin on myös huomioitava. Toinen näistä päiväkodeista on ympäri vuorokauden auki oleva Meripirtin päiväkotikoti, siksi saavutettavuus vuorotyötä tekeville huoltajille myös joukkoliikenteen keinoin on tärkeä huomioida.

Kokonaisnäkemyksenä varhaiskasvatuksen kanta on se, että joukkoliikenteen reittisuunnittelun rinnalla sitä muutettaessa ja kehitettäessä tulee muiden palvelujen saavutettavuuden rinnalla pitää kunnan varhaiskasvatuksen ja opetuksen palveluverkkosuunnitelma. Joukkoliikenteen reitityksellä ja aikatauluilla on suuri merkitys varhaiskasvatuksen palvelujen saavutettavuudelle ja tulevaisuudessa tämä merkitys tulee kasvamaan.

Joukkoliikenteen hyödyntäminen koulukuljetusjärjestelyissä edellyttää koulujen sijainnin huomioon ottamista joukkoliikenteen reittisuunnittelussa erityisesti kouluverkon muuttuessa. Tästä opetustoimella on hyvä kokemus Käpylän kouluun liittyen, jolloin linja-autoreittejä tarkasteltiin ja muutettiin siten, että oppilailla on turvallinen kulkureitti koululta pysäkillä. Syksyllä 2027 käyttöön otettava Karhulan uusi koulukeskus, johon Helilän ja Karhulan koulut yhdistyvät, on sijainniltaan hyvin saavutettavissa joukkoliikenteellä.

Koulujen alku- ja päättymisajat tulee mahdollisuuksien mukaan ottaa huomioon aikataulusuunnittelussa. Tässäkin voidaan tehdä yhteistyötä ja on myös tilanteissa, joissa kouluissa on voitu muuttaa aikatauluja siten, että koulun ja joukkoliikenteen aikataulut on saatu toimimaan paremmin yhteen. Reitti- ja aikataulusuunnittelussa tehty yhteistyö on tärkeä palvelun kehittämisen tulokulmasta ja sen toivotaan jatkuvan ja kehittyvän tulevaisuudessa.

Perusopetuslaki rajaa aikaa, joka oppilaan koulumatkaan saa kulua. Joukkoliikenteen vuorotiheyden tulisi olla sellainen, etteivät koululaiset joudu aamulla odottamaan koulun alkua tai iltapäivällä seuraavaan linja-autoyhteyttä kotiin kovin kauan. Tässä on voitu ja voidaan toivottavasti jatkossakin hyödyntää linja-autoliikenteen lisäksi palvelulinjoja alueilla, joilla niitä kulkee. Opetustoimi toivookin, että myös palvelulinjojen aikataulutuksessa huomioidaan niiden hyödynnettävyys koulukuljetusjärjestelyissä.

Joukkoliikennettä voidaan hyödyntää myös pienten oppilasryhmien koulupäivän aikana tehtäviin retkiin ja tutustumiskäynteihin silloin, kun joukkoliikenteen vuorotiheys on sellainen, että se soveltuu aikatauluun. Tällöin joukkoliikenteen käyttö on osa kouluissa tehtävää liikennekasvatusta.

Perusopetuksen oppilaiden lisäksi joukkoliikenteen tulee palvella riittävällä tasolla toisen asteen opiskelijoita. Joukkoliikennettä tulee ylläpitää ja kehittää siten, että toisen asteen oppilaitokset ovat tosiasiallisesti opiskelijoiden saavutettavissa.

Lukioiden lisäksi myös esim. Ekamin Kotekon, Malmingin ja Haminan kampusten tulee olla kohtuullisen vaivattomasti saavutettavissa eri puolilta Kotkaa. Opiskelijoiden pitäminen alueella on ollut Kotkan kaupunkistrategian tavoitteissa ja se on tärkeää tulevaisuudessakin. Suunnittelussa on otetta-

Pöytäkirjan tarkastusmerkintä

va huomioon, että toisen asteen opiskelijoita kulkee sekä Kotkasta Haminan, että Haminasta Kotkaan. Talvikuukausien ulkopuolella opiskelijoiden liikkumista saattaisi tukea kaupunkipyöräasemien sijoittaminen siten, että ne olisivat opiskelijoiden hyödynnettävissä.

Perusopetuksen oppilasmäärät tulevat ennusteiden mukaan laskemaan merkittävästi 2030-luvulle mentäessä. Näin julkisen liikenteen käyttö koulumatkoihin vähenee ja kouluverkossa saattaa tapahtua muutoksia. Oppilasmäärän lasku vaikuttanee myös toisen asteen opetuksen järjestämiseen ja opiskelijoiden liikkumiseen alueella. Muutoksen vaikutuksia tulee seurata aktiivisesti ja tarvittaessa tehdä muutoksia joukkoliikenteen reitteihin ja aikatauluihin siten, että joukkoliikenne palvelee koululaisia ja opiskelijoita myös muuttuvissa tilanteissa. Kun koululaiset ja opiskelijat oppivat käyttämään joukkoliikennettä koulumatkaan, saattavat he hyödyntää sitä vapaa-ajallakin, jos joukkoliikenne palvelee aikataulullisesti myös iltaisin, viikonloppuisin ja koulujen loma-aikana.

Ilmiö on nähtävissä nytkin, kun esim. yläkoulujen oppilaista kaikki koulumatkan pituuden perusteella maksuttomaan koulukuljetukseen oikeutetut eivät hae maksutonta koulukuljetusta, joka oikeuttaa kahteen matkaan koulupäivinä, vaan huoltajat hankkivat lapsilleen matkakortin, jota voi käyttää myös iltaisin ja viikonloppuisin. Jos joukkoliikennettä ei olisi käytettävissä, saattaisi tämä lisätä erilliskuljetuksina järjestettävän maksuttoman koulukuljetuksen kustannuksia enemmän, kuin mitä nyt myönnettyjen koulumatkakorttien perusteella voisi olettaa. Jos huoltajalla ei olisi syytä hankkia lapselle matkakorttia vapaa-aikaa varten, hakisivat he oletettavasti maksutonta koulukuljetusta. Opetustoimen näkökulmasta joukkoliikenteen palvelutason säilyttäminen nykyisellä tasolla, tai jopa palvelutason parantaminen on tärkeä myös koulukuljetusten kustannusten osalta.

Esittelijä: Toikka Vesa, opetustoimenjohtaja

Ehdotus: Kasvatuksen ja koulutuksen lautakunta päättää hyväksyä tekstissä kuvatun lausunnon Kotkan seudun joukkoliikenteen tavoiteltavasta palvelutasosta 2025–2035.

Käsittely: Jäsen Petri Pietiläinen teki ehdotuksen, että lausunto lähetetään tiedoksi joukkoliikennejaostolle, jota lautakunta kannatti.

Päätös: Päättiin käsittelyn ja ehdotuksen mukaisesti.

Toimeenpano: Kotkan seudun joukkoliikenneyksikkö

Ote: Joukkoliikennejaosto

Ei oikaisuvaatimusohjetta

Pöytäkirjan tarkastusmerkintä

127 § Muut asiat

Kasko 11.12.2024 § 127

Lautakunnalle tuotiin tiedoksi kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston kokoukset keväälle 2025.

Lautakunnalle tuotiin tiedoksi Hyvä käytös sallittu -ohje, joka on hyväksytty kaupunginhallituksen kokouksessa 18.11.2024. Kyseessä on vanhan ohjeen päivitys. Ohje koski ennen vain henkilöstöä, mutta nyt se on päivitetty koskemaan myös päätöksenteon luottamushenkilöorganisaatiota. Hyvä käytös sallittu -ohje lähetetään lautakunnan jäsenille sähköpostitse.

Ei oikaisuvaatimusohjetta (KuntaL 136 §)

Pöytäkirjan tarkastusmerkintä		
-------------------------------	--	--

OIKAISUVAATIMUSOHJEET**Muutoksenhakukielto**

Seuraavista päätöksistä ei kuntalain 136 §:n mukaan saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Pykälät: § 118 – 124, 126,127

Seuraavista päätöksistä ei julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain 146 §:n nojalla saa hakea muutosta kuntalain eikä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain nojalla, koska kyse on markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvista asioista

Pykälät: -

Koska seuraavista päätöksistä voidaan tehdä kuntalain 134 §:n mukaan oikaisuvaatimus, niistä ei saa hakea muutosta valittamalla.

Pykälät: § 125

Seuraaviin päätöksiin ei hallintolainkäyttölain 5 §:n 1 momentin tai muun lainsäädännön mukaan saa hakea muutosta valittamalla.

Pykälät ja valituskieltojen perusteet

Oikaisuvaatimusohjeet

Asiat § 125

Oikaisuvaatimusviranomainen ja oikaisuvaatimus-oikeus Yllä mainittuihin päätöksiin voi hakea muutosta oikaisuvaatimuksena **kasvatuksen ja koulutuksen lautakunnalle.**

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä:

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen), sekä
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimuksen maksu Oikaisuvaatimuksen käsittely on maksutonta.

Oikaisuvaatimusaika Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän (7) päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä tai erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa, katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena (3) päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on asetettu nähtäväksi yleiseen tietoverkkoon. Pöytäkirja on asetettu nähtäväksi **17.12.2024**.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimuksen muoto, sisältö ja liitteet

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan muutosta;
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi;
- muutosvaatimuksen perusteet.

Oikaisuvaatimukseen on liitettävä asiakirjat, joihin sen tekijä vetoaa vaatimuksensa tueksi, ellei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikaisuvaatimus on sen tekijän, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitettava. Kirjelmässä on mainittava oikaisuvaatimuksen tekijän, ja jos hän ei ole allekirjoittaja, myös allekirjoittajan nimi, asuin- tai postiosoite ja puhelinnumero, johon asiaa koskevat ilmoitukset voidaan toimittaa. Jos oikaisuvaatimusta koskevia ilmoituksia tai päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjältä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen viranomaiselle

Oikaisuvaatimus on muutoksenhakijan tai hänen valtuuttamansa asiamiehen toimitettava kaupunginhallitukselle virka-aikana ennen oikaisuvaatimusajan päättymistä.

Oikaisuvaatimuksen voi toimittaa myös faksina tai sähköpostitse.

Sähköisen viestin katsotaan saapuneen viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Oikaisuvaatimus lähetetään aina omalla vastuulla.

Oikaisuvaatimusviranomaisen yhteystiedot

Kotkan kaupunki
Kasvatuksen ja koulutuksen lautakunta
Kustaankatu 2, 48100 Kotka
(PL 205, 48101 Kotka)
Puhelin: 05 234 50 (kirjaamo)
Sähköposti: kirjaamo@kotka.fi
Virka-aika: ma—pe klo 8.00—12.00 ja 13.00 - 16.00
Erikseen ilmoitettavana kesäaikana:
ma—pe klo 8.00—12.00 ja 13.00 - 15.00

VALITUSOSOITUS

Asiat

§

Valitusviranomainen ja valitusoikeus

Päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **Itä-Suomen hallinto-oikeuteen**.

Valituksen saa tehdä

- asianosainen eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa;
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksin myös asianosainen sekä kunnan jäsen.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään. Ajantasainen tieto oikeudenkäyntimaksuista löytyy Tuomioistuinlaitoksen sivustolta.

[Oikeudenkäyntimaksut hallinto-oikeudessa - Tuomioistuinlaitos \(oikeus.fi\)](https://www.oikeus.fi/fi/ajantasainen-tieto-oikeudenkayntimaksuista)

Lain 9 §:n mukaan maksua ei peritä, jos hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi.

Valitusperusteet

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä;
- päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa; tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Valitusaika

Valitus on jätettävä hallinto-oikeudelle 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei lueta määräaikaan.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän (7) päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Käytettäessä sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena (3) päivänä viestin lähettämisestä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on asetettu nähtäväksi yleiseen tietoverkkoon. Pöytäkirja on asetettu nähtäväksi **xx.xx.xxxx**.

Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä valitusviranomaiselle ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Valituksen muoto, sisältö ja liitteet

Valitus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan muutosta;
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi;
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan;
- valittajan nimi ja kotikunta;
- postiosoite, puhelinnumero tai sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valitukseen on liitettävä:

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä;
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisesta;
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on muu henkilö, on valituskirjelmässä ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Asiamiehen, jollei hän ole asianajaja tai yleinen oikeusavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja, jollei valittaja ole valtuuttanut häntä suullisesti valitusviranomaisessa.

Valituksen toimittaminen

Valitus on valittajan tai hänen valtuuttamansa asiamiehen toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Valituksen voi toimittaa myös faksina tai sähköpostitse. Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet> .

Sähköisen viestin katsotaan saapuneen viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Valitus lähetetään aina omalla vastuulla.

**Valitusviranomaisen
yhteystiedot****Itä-Suomen hallinto-oikeus**

Minna Canthin Katu 64
70100 KUOPIO

(PL 1744, 70101 KUOPIO)

Puh. 029 564 2500

Sähköposti: ita-suomi.hao@oikeus.fi

Faksi: 029 564 2501

Virka-aika: arkisin klo 8.00—16.15